

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a patra)

8 mai 2024*

„Neîndeplinirea obligațiilor de către un stat membru – Directiva 2005/36/CE –
Recunoașterea calificărilor profesionale – Articolul 3 alineatul (1) literele (g) și (h) –
Obligația statelor membre de a se asigura că autoritățile competente ale statului membru gazdă stabilesc statutul persoanelor care efectuează un stagiu de adaptare sau care se pregătesc pentru o probă de aptitudini – Articolul 7 alineatul (3) – Obligația statelor membre de a asigura printre altele medicilor veterinari și arhitecților posibilitatea de a efectua prestații, în cadrul liberei prestări a serviciilor, cu titlul profesional din statul membru gazdă – Articolul 45 alineatul (2) literele (c), (f) și în parte litera (e) – Obligația statelor membre de a se asigura că titularii unui titlu de calificare universitară sau de un nivel recunoscut ca fiind echivalent în farmacie care îndeplinesc condițiile prevăzute la articolul 44 din această directivă pot avea acces cel puțin la activitățile menționate la articolul 45 alineatul (2) din directiva menționată, sub rezerva, după caz, a unei cerințe de experiență profesională suplimentară – Articolul 51 alineatul (1) – Obligația statelor membre de a se asigura că autoritatea competentă a statului membru gazdă dispune de un termen de o lună pentru a confirma primirea cererii de recunoaștere a calificărilor profesionale și pentru a informa, după caz, solicitantul cu privire la lipsa oricărui document –
Netranspunere în dreptul intern”

În cauza C-75/22,

având ca obiect o acțiune în constatarea neîndeplinirii obligațiilor formulată în temeiul articolului 258 TFUE, introdusă la 4 februarie 2022,

Comisia Europeană, reprezentată de L. Armati, M. Mataija și M. Salyková, în calitate de agenți,

reclamantă,

împotriva

Republicii Cehe, reprezentată de A. Edelmannová și L. Halajová, T. Müller, O. Serdula, M. Smolek și J. Vlácil, în calitate de agenți,

pârâtă,

CURTEA (Camera a patra),

compusă din domnul C. Lycourgos, președinte de cameră, și doamna O. Spineanu-Matei, domnii J.-C. Bonichot (raportor), S. Rodin și doamna L. S. Rossi, judecători,

* Limba de procedură: ceha.

avocat general: domnul P. Pikamäe,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 14 septembrie 2023,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Prin cererea introductivă, Comisia Europeană solicită Curții constatarea faptului că, prin neadoptarea dispozițiilor necesare pentru a se conforma articolului 3 alineatul (1) literele (g) și (h), articolului 6 primul paragraf litera (b), articolului 7 alineatul (3), articolului 21 alineatul (6), articolului 31 alineatul (3), articolului 45 alineatul (2) literele (c), (f) și în parte litera (e), articolului 45 alineatul (3), articolului 50 alineatul (1) coroborat cu anexa VII punctul 1 literele (d) și (e), precum și articolului 51 alineatul (1) din Directiva 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 septembrie 2005 privind recunoașterea calificărilor profesionale (JO 2005, L 255, p. 22, Ediție specială, 05/vol. 8, p. 3), astfel cum a fost modificată prin Directiva 2013/55/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 20 noiembrie 2013 (JO 2013, L 354, p. 132) (denumită în continuare „Directiva 2005/36”), Republica Cehă nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul Directivei 2005/36 și obligarea Republicii Cehe la plata cheltuielilor de judecată.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

- 2 Articolul 3 din Directiva 2005/36, intitulat „Definiții”, prevede la alineatul (1):

„(1) În sensul prezentei directive, se înțelege prin:

[...]

- (g) «stagiul de adaptare»: exercitarea unei profesii reglementate în statul membru gazdă, sub responsabilitatea unui profesionist calificat și însoțită eventual de o formare profesională suplimentară. Stagiul face obiectul unei evaluări. Condițiile stagiului și condițiile de evaluare a acestuia, precum și statutul de stagiar migrant sunt stabilite de autoritatea competentă din statul membru gazdă.

Statutul de care beneficiază stagiarul în statul membru gazdă, în special în ceea ce privește dreptul de ședere, precum și în ceea ce privește obligațiile, drepturile și avantajele sociale, indemnizațiile și remunerațiile, este stabilit de autoritățile competente din respectivul stat membru în conformitate cu legislația comunitară aplicabilă.

- (h) «probă de aptitudini»: un test referitor la cunoștințele, abilitățile și competențele profesionale ale solicitantului, efectuat sau recunoscut de autoritățile competente din statul membru gazdă în scopul evaluării aptitudinii solicitantului de a exercita profesia reglementată în acel stat membru.

Pentru a permite organizarea acestei probe, autoritățile competente întocmesc o listă de discipline care, pe baza unei comparații între educația și formarea impuse în statul membru gazdă și cele pe care le-a urmat solicitantul, nu sunt atestate de diploma sau de alte titluri de calificare pe care le posedă solicitantul.

Proba de aptitudini trebuie să țină seama de faptul că solicitantul este un profesionist calificat în statul membru de origine sau de proveniență. Aceasta privește discipline selectate dintre cele cuprinse în listă și a căror cunoaștere este esențială pentru exercitarea profesiei în cauză în statul membru gazdă. Proba poate viza totodată și cunoașterea normelor deontologice care se aplică activităților respective în statul membru gazdă.

Modalitățile detaliate de organizare a probei de aptitudini, precum și statutul de care beneficiază, în statul membru gazdă, solicitantul care dorește să se pregătească pentru proba de aptitudini în acel stat membru se stabilesc de către autoritățile competente ale respectivului stat membru;

[...]

- 3 Articolul 5 din Directiva 2005/36, intitulat „Principiul liberei prestări a serviciilor”, prevede la alineatele (1) și (2):

„(1) Fără a aduce atingere dispozițiilor speciale ale dreptului comunitar și articolelor 6 și 7 din prezenta directivă, statele membre nu pot restrânge, din motive legate de calificările profesionale, libertatea de a presta servicii într-un alt stat membru:

- (a) în cazul în care prestatorul s-a stabilit în mod legal într-un stat membru pentru a exercita aceeași profesie (denumit în continuare «stat membru de stabilire») și
- (b) în cazul deplasării prestatorului de servicii, dacă a exercitat profesia respectivă într-unul sau mai multe state membre pe o perioadă de cel puțin un an în decursul ultimilor zece ani anteriori prestării de servicii, atunci când profesia nu este reglementată în statul membru de stabilire. Condiția de exercitare timp de un an a profesiei nu se aplică în cazul în care profesia sau educația și formarea care conduc la exercitarea profesiei sunt reglementate.

(2) Dispozițiile prezentului titlu se aplică exclusiv în cazul în care prestatorul se deplasează spre teritoriul statului membru gazdă pentru a exercita, temporar și ocazional, profesia menționată la alineatul (1).

Caracterul temporar și ocazional al prestării se verifică de la caz la caz, în special în funcție de durata prestării, frecvența, periodicitatea și continuitatea sa.”

4 Potrivit articolului 6 din această directivă, intitulat „Scutiri”:

„În conformitate cu articolul 5 alineatul (1), statul membru gazdă scutește prestatorii de servicii stabiliți într-un alt stat membru de cerințele impuse profesioniștilor stabiliți pe teritoriul său în ceea ce privește:

[...]

(b) înscrierea pe lângă un organism de securitate socială de drept public, în scopul reglării, cu un asigurator, a conturilor aferente activităților exercitate în beneficiul persoanelor asigurate.

Cu toate acestea, prestatorul de servicii informează organismul menționat la litera (b), în prealabil sau, în cazuri de urgență, ulterior, cu privire la serviciile pe care le-a prestat.”

5 Articolul 7 din directiva menționată, intitulat „Declarație prealabilă în caz de deplasare a prestatorului de servicii”, prevede la alineatul (3):

„(3) Prestarea serviciilor se realizează cu titlul profesional din statul membru de stabilire, atunci când există un astfel de titlu în respectivul stat membru pentru activitatea profesională în cauză. Acest titlu se indică în limba oficială sau în una din limbile oficiale ale statului membru de stabilire, astfel încât să se evite orice confuzie cu titlul profesional din statul membru gazdă. În cazul în care respectivul titlu profesional nu există în statul membru de stabilire, prestatorul își menționează titlul de calificare în limba oficială sau în una dintre limbile oficiale ale respectivului stat membru. Prin derogare, în cazul serviciilor prevăzute la titlul III capitolul III, prestarea serviciilor se realizează cu titlul profesional din statul membru gazdă.”

6 Articolul 21 din aceeași directivă, intitulat „Principiul recunoașterii automate”, prevede la alineatele (1) și (6):

„(1) Fiecare stat membru recunoaște calificările [...] de medic veterinar [...] și de arhitect [...] și le conferă, în ceea ce privește accesul la activitățile profesionale și exercitarea acestora, același efect pe teritoriul său ca și titlurilor de calificare pe care le eliberează el însuși.

[...]

(6) Fiecare stat membru condiționează accesul la activitățile profesionale de medic, asistent medical generalist, medic dentist, medic veterinar, moașă și farmacist, precum și exercitarea acestora, de posesia unui titlu de calificare prevăzut în anexa V punctele 5.1.1, 5.1.2, 5.1.4, 5.2.2, 5.3.2, 5.3.3, 5.4.2, 5.5.2 și 5.6.2, care atestă că profesionistul în cauză a dobândit, în decursul perioadei de formare, după caz, cunoștințele, abilitățile și competențele prevăzute la articolul 24 alineatul (3), la articolul 31 alineatul (6), la articolul 31 alineatul (7), la articolul 34 alineatul (3), la articolul 38 alineatul (3), la articolul 40 alineatul (3) și la articolul 44 alineatul (3).

Pentru a se ține cont de progresul științific și tehnic general recunoscut, Comisia este împuternicită să adopte acte delegate în conformitate cu articolul 57c pentru actualizarea cunoștințelor și a aptitudinilor prevăzute la articolul 24 alineatul (3), la articolul 31 alineatul (6), la articolul 34 alineatul (3), la articolul 38 alineatul (3), la articolul 40 alineatul (3), la articolul 44 alineatul (3) și la articolul 46 alineatul (4) pentru a reflecta evoluția dreptului Uniunii care privește în mod direct respectivii profesioniști.

Astfel de actualizări nu determină o modificare a principiilor legislative fundamentale în vigoare în statele membre privind structura profesiilor în ceea ce privește formarea și condițiile de acces ale persoanelor fizice. Astfel de actualizări respectă responsabilitatea statelor membre în ceea ce privește organizarea sistemelor educaționale, astfel cum se prevede la articolul 165 alineatul (1) [TFUE].”

- 7 Articolul 31 din Directiva 2005/36, intitulat „Formarea de asistent medical generalist”, prevede la alineatul (3) primul paragraf:

„(3) Formarea de asistent medical generalist constă în total în cel puțin trei ani de studii, care pot fi exprimați în plus prin echivalentul în credite ECTS [(Sistemul european de credite transferabile)] și cel puțin 4 600 de ore de formare teoretică și clinică, perioada de formare teoretică reprezentând cel puțin o treime, iar cea de formare clinică cel puțin jumătate din perioada minimă de formare. Statele membre pot acorda exceptări parțiale profesioniștilor care au urmat o parte din formarea lor prin cursuri de nivel cel puțin echivalent.”

- 8 Articolul 32 din această directivă, intitulat „Exercitarea activităților profesionale de asistent medical generalist”, prevede:

„În sensul prezentei directive, activitățile profesionale de asistent medical generalist sunt activitățile exercitate cu titlurile profesionale prevăzute în anexa V punctul 5.2.2.”

- 9 Articolul 44 din directiva menționată, intitulat „Formare de farmacist”, prevede:

„(1) Admiterea la formarea de farmacist presupune posesia unei diplome sau a unui certificat care să permită accesul, pentru studiile în cauză, la universități sau la instituții de învățământ superior de un nivel recunoscut ca fiind echivalent ale unui stat membru.

[...]”

- 10 Articolul 45 din aceeași directivă, intitulat „Exercitarea activităților profesionale de farmacist”, prevede la alineatele (2) și (3):

„(2) Statele membre se asigură că titularii unui titlu de calificare universitar sau de un nivel recunoscut ca fiind echivalent în farmacie, care îndeplinesc condițiile prevăzute la articolul 44, pot avea acces cel puțin la activitățile menționate în cele ce urmează și le pot exercita, sub rezerva, după caz, a unei cerințe de experiență profesională suplimentară:

- (a) pregătirea formei farmaceutice a produselor medicamentoase;
- (b) fabricarea și testarea produselor medicamentoase;
- (c) testarea produselor medicamentoase într-un laborator de testare a produselor medicamentoase;
- (d) stocarea, conservarea și distribuirea de produse medicamentoase în comerțul cu ridicata;
- (e) aprovizionarea, pregătirea, testarea, stocarea, distribuirea și administrarea unor medicamente sigure și eficiente, de calitate cerută, în farmacii deschise publicului;

- (f) pregătirea, testarea, stocarea și administrarea unor medicamente sigure și eficiente, având calitatea cerută, în spitale;
- (g) furnizarea de informații și consiliere cu privire la medicamente ca atare, inclusiv cu privire la utilizarea lor corespunzătoare;
- (h) raportarea reacțiilor adverse ale produselor farmaceutice către autoritățile competente;
- (i) asistență personalizată pacienților care își administrează singuri medicația;
- (j) contribuirea la campanii locale sau naționale privind sănătatea publică.

(3) Atunci când, într-un stat membru, accesul la una dintre activitățile de farmacist sau exercitarea acesteia este condiționată, în afară de posesia unui titlu de calificare prevăzut în anexa V punctul 5.6.2, de necesitatea unei experiențe profesionale suplimentare, respectivul stat membru recunoaște ca dovadă suficientă în acest sens un certificat al autorităților competente ale statului membru de origine conform căruia persoana în cauză a exercitat respectivele activități în statul membru de origine pe o perioadă egală.”

11 Articolul 50 din Directiva 2005/36, intitulat „Documente și formalități”, prevede:

„(1) Atunci când hotărâsc asupra unei cereri de obținere a autorizației de exercitare a profesiei reglementate în cauză în aplicarea prezentului titlu, autoritățile competente ale statului membru gazdă pot solicita documentele și certificatele enumerate în anexa VII.

În momentul prezentării lor, documentele prevăzute în anexa VII punctul 1 literele (d), (e) și (f) nu pot fi mai vechi de trei luni.

Statele membre, organismele și alte persoane juridice asigură confidențialitatea informațiilor transmise.

(2) În cazul unor îndoieli justificate, statul membru gazdă poate solicita autorităților competente ale unui stat membru o confirmare a autenticității certificatelor și a titlurilor de calificare eliberate în acest alt stat membru, precum și, după caz, confirmarea faptului că beneficiarul îndeplinește, în ceea ce privește profesiile prevăzute la capitolul III din prezentul titlu, condițiile minime de formare prevăzute la articolele 24, 25, 28, 31, 34, 35, 38, 40, 44 și 46.

(3) În cazul unor îndoieli justificate, atunci când o autoritate competentă a unui stat membru a eliberat un titlu de calificare, astfel cum a fost definit la articolul 3 alineatul (1) litera (c), care include o formare urmată în totalitate sau parțial într-o instituție legal stabilită pe teritoriului unui alt stat membru, statul membru gazdă are dreptul să verifice pe lângă organismul competent al statului membru de origine în care a fost eliberat titlul de calificare:

- (a) în cazul în care formarea asigurată de instituția în cauză a fost certificată în mod oficial de instituția de învățământ situată în statul membru de origine în care a fost eliberat titlul de calificare;
- (b) în cazul în care titlul de calificare eliberat este același cu cel care ar fi fost eliberat în cazul în care ciclul de formare ar fi fost același în statul membru de origine în care a fost eliberat titlul de calificare și

(c) în cazul în care titlul de calificare eliberat conferă aceleași drepturi de acces la profesie pe teritoriul statului membru de origine în care a fost eliberat titlul de calificare.

[...]

12 Articolul 51 din această directivă, intitulat „Procedura de recunoaștere reciprocă a calificărilor profesionale”, prevede la alineatul (1):

„(1) Autoritatea competentă a statului membru gazdă confirmă primirea dosarului solicitantului în termen de o lună de la data primirii sale și îl informează, după caz, cu privire la lipsa oricărui document.”

13 Articolul 54 din directiva menționată, intitulat „Utilizarea titlurilor de calificare”, prevede:

„Fără a aduce atingere articolelor 7 și 52, statul membru gazdă se asigură de recunoașterea dreptului persoanelor interesate de a-și utiliza titlul de calificare care li s-a conferit în statul membru de origine și, eventual, abrevierea acestora, în limba respectivului stat. Statul membru gazdă poate prevedea ca titlul să fie urmat de denumirea și adresa instituției sau comisiei care l-a eliberat. Atunci când titlul de calificare din statul membru de origine poate fi confundat în statul membru gazdă cu un titlu care necesită, în respectivul stat membru gazdă, o formare suplimentară care nu a fost urmată de beneficiar, respectivul stat membru gazdă poate solicita ca acesta să utilizeze titlul de calificare din statul membru de origine într-o formă adecvată, indicată de statul membru gazdă.”

14 Anexa VII la aceeași directivă, intitulată „Documente și certificate necesare în conformitate cu articolul 50 alineatul (1)”, prevede la punctul 1 literele (d) și (e):

„(1) Documente

[...]

(d) Autoritatea competentă a statului membru gazdă, care condiționează accesul la o profesie reglementată de prezentarea unor dovezi privind caracterul onorabil, moral sau absența unei situații de faliment sau care suspendă sau interzic exercitarea unei profesii în caz de eroare profesională gravă sau de infracțiune penală, acceptă ca dovadă suficientă pentru resortisanții statelor membre care doresc să exercite respectiva profesie pe teritoriul său prezentarea unor documente eliberate de autoritățile competente ale statului membru de origine sau de proveniență, din care rezultă că respectivele cerințe sunt îndeplinite. Autoritățile în cauză trebuie să trimită documentele solicitate în termen de două luni.

Atunci când nu sunt eliberate de autoritățile competente ale statului membru de origine sau de proveniență, documentele menționate la primul paragraf se înlocuiesc cu o declarație sub jurământ – sau, în statele membre în care nu există un astfel de jurământ, de o declarație solemnă – făcută de persoana în cauză în fața unei autorități judiciare sau administrative competente sau, după caz, în fața unui notar sau a unui organism profesional calificat al statului membru de origine sau de proveniență, care eliberează un certificat ce atestă respectivul jurământ sau respectiva declarație solemnă.

- (e) Atunci când un stat membru gazdă le solicită resortisanților, pentru a avea acces la o profesie reglementată, un document privind sănătatea fizică sau psihică a solicitantului, respectivul stat membru acceptă ca dovadă suficientă prezentarea documentului solicitat în statul membru de origine. Atunci când statul membru de origine nu solicită un astfel de document, statul membru gazdă acceptă un certificat eliberat de o autoritate competentă a respectivului stat. În acest caz, autoritățile competente ale statului membru de origine trebuie să trimită documentul solicitat în termen de două luni.”

Dreptul ceh

Legea privind recunoașterea calificărilor profesionale

- 15 Articolul 13 alineatul (1) din zákon č. 18/2004 Sb., o uznávání odborné kvalifikace a jiné způsobilosti státních příslušníků členských států Evropské unie a některých příslušníků jiných států a o změně některých zákonů (zákon o uznávání odborné kvalifikace) [Legea nr. 18/2004 privind recunoașterea calificărilor profesionale și a altor aptitudini ale resortisanților statelor membre ale Uniunii Europene, precum și ale anumitor resortisanți ai altor state și de modificare a anumitor legi (Legea privind recunoașterea calificărilor profesionale)], în versiunea aplicabilă în speță (denumită în continuare „Legea privind recunoașterea calificărilor profesionale”), prevede:

„(1) Prin «perioadă de adaptare» se înțelege perioada în care un solicitant desfășoară activități reglementate în Republica Cehă sub supravegherea unei persoane fizice calificate din punct de vedere profesional în scopul completării cunoștințelor din domeniile teoretice și practice care fac parte din conținutul educației și al formării profesionale care conduc la eliberarea unui certificat de formare profesională necesar în Republica Cehă și a căror însușire este necesară pentru desfășurarea activităților reglementate. Stagiul de adaptare poate include de asemenea studii sau o formare suplimentare în vederea completării calificărilor profesionale.”

- 16 Articolul 14 alineatul (1) din Legea privind recunoașterea calificărilor profesionale prevede:

„(1) O probă de aptitudini este o examinare a cunoștințelor, a aptitudinilor și a aptitudinilor profesionale ale solicitantului prin care se urmărește evaluarea aptitudinii sale de a desfășura o activitate reglementată în Republica Cehă. Proba de aptitudini se desfășoară în fața unei autorități de recunoaștere, a unei alte autorități administrative, în cadrul unei universități sau al unei alte instituții de învățământ având obiectivul urmărit în cauză [...]”

- 17 Articolul 15 din această lege prevede:

„Pentru activități reglementate individuale sau pentru un grup de activități reglementate, un regulament de punere în aplicare sau un regulament profesional poate prevedea, luând în considerare particularitățile acestora, metoda de determinare a duratei stagiului de adaptare și condițiile de executare și de evaluare a acestui stagiul, precum și a probei de aptitudini, inclusiv forma, conținutul și întinderea acestei probe.”

- 18 Potrivit articolului 20 din legea menționată:

„(1) În cazul în care exercitarea unei activități reglementate în Republica Cehă impune dovada caracterului onorabil al solicitantului sau a faptului că nu a fost sancționat pentru o contravenție sau pentru o abatere disciplinară legată de exercitarea activității în cauză, este considerat suficient un document eliberat de autoritatea competentă a statului membru de origine care dovedește acest fapt.

Documentul menționat este un extras de cazier judiciar sau dintr-un registru similar al statului membru de origine sau un document echivalent eliberat de autoritatea competentă a statului membru de origine sau, în cazul în care un astfel de registru nu este ținut în statul membru de origine, o declarație solemnă privind caracterul onorabil al solicitantului.

(2) În cazul în care acest lucru este necesar pentru desfășurarea unor activități reglementate în Republica Cehă, dovada că, pentru perioada specificată prin norme legale speciale, solicitantul nu a făcut obiectul unei decizii de faliment, că nu a fost declarat în faliment sau că cererea de insolvență nu a fost respinsă pentru lipsă de active sau că exercitarea de către solicitant a funcției aferente unui organ statutar, unui membru al unui organ statutar sau unui alt organ al unei persoane juridice nu este împiedicată de exercitarea anterioară a unei funcții comparabile în cadrul unei persoane juridice ale cărei active au fost declarate în faliment sau împotriva căreia cererea de insolvență a fost respinsă ca urmare a lipsei activelor, documentul eliberat de autoritatea competentă a statului membru de origine care face o astfel de dovadă este considerat suficient.

(3) În cazul în care autoritățile competente ale statelor membre nu emit documentele menționate la alineatele (1) și (2), acestea se înlocuiesc cu o declarație solemnă făcută de solicitant în fața autorității competente a statului membru de origine sau în fața unui notar stabilit în statul membru respectiv.

(4) În cazul în care aptitudinea medicală a solicitantului este necesară pentru desfășurarea unei activități reglementate în Republica Cehă, documentul privind aptitudinea medicală cerut de statul membru de origine este considerat suficient. În cazul în care statul membru de origine nu impune aptitudinea medicală pentru a exercita activitatea în cauză, un document eliberat de autoritatea competentă a statului membru de origine care dovedește respectarea condiției prevăzute de o reglementare legală specială a Republicii Cehe este considerat suficient.

[...]"

19 Articolul 27 alineatul (2) din aceeași lege are următorul cuprins:

„(2) Solicitantul care exercită temporar sau ocazional o profesie reglementată în Republica Cehă [...] utilizează titlul profesional din statul membru de origine în conformitate cu legislația sa și în limba sa sau în una dintre limbile oficiale ale statului membru de origine.”

20 Articolul 33 alineatul (1) din Legea privind recunoașterea calificărilor profesionale prevede:

„(1) La cererea autorității competente a unui alt stat membru, autoritatea competentă din Republica Cehă va efectua investigațiile necesare și va furniza informațiile solicitate cât mai curând posibil. În cazul în care informațiile nu pot fi furnizate în termen de 30 de zile, autoritatea competentă a celui alt stat membru trebuie să fie informată cu privire la aceasta.”

21 Articolul 36a alineatul (1) din această lege are următorul cuprins:

„(1) Solicitantul care este resortisant al unui stat membru [...] și care, în conformitate cu legislația statului membru de origine, desfășoară activitatea în discuție, care este o activitate reglementată în Republica Cehă, este de asemenea autorizat să desfășoare această activitate temporar sau ocazional pe teritoriul Republicii Cehe fără a trebui să respecte obligația de înscriere, de înregistrare, de autorizare sau de aderare la un organism profesional în conformitate cu reglementarea specifică și fără a trebui să solicite recunoașterea calificărilor sale profesionale [...]"

Legea nr. 95/2004

- 22 Potrivit articolului 2 litera g) din zákon č. 95/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání odborné způsobilosti a specializované způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání lékaře, zubního lékaře a farmaceuta (Legea nr. 95/2004 privind condițiile de dobândire și de recunoaștere a competențelor profesionale și a competențelor de specialitate pentru exercitarea profesiilor de medic, de stomatolog și de farmacist), în versiunea aplicabilă în speță (denumită în continuare „Legea nr. 95/2004”):

„În sensul prezentei legi, se aplică următoarele definiții:

[...]

[...] «exercitarea în regim de independent a activității de stomatolog și de farmacist» – exercitarea activităților pentru care stomatologul sau farmacistul este abilitat fără supraveghere profesională și pe baza propriei evaluări și aprecieri a stării de sănătate a pacientului și a împrejurărilor aferente.”

- 23 Articolul 10 alineatul (2) din Legea nr. 95/2004 prevede:

„(2) După dobândirea competențelor profesionale, [...] farmacistul are dreptul să desfășoare în mod independent activitățile pe care le presupune prestarea de îngrijiri farmaceutice în conformitate cu zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách) [Legea nr. 372/2011 privind serviciile de sănătate și condițiile de prestare a acestora (Legea privind serviciile de sănătate) din 6 noiembrie 2011 (denumită în continuare «Legea privind serviciile de sănătate»)], cu excepția activităților a căror exercitare în mod independent este condiționată de dobândirea de competențe de specialitate în sensul articolului 11. De asemenea, farmacistul este abilitat să desfășoare activități care nu țin de prestarea de îngrijiri medicale și aceasta în cadrul fabricării și controlului medicamentelor, precum și al stocării și distribuției de medicamente la un distribuitor de medicamente, în conformitate cu zákon č. 378/2007 Sb., o léčivech a o změnách některých souvisejících zákonů (zákon o léčivech) [Legea nr. 378/2007 privind produsele farmaceutice și modificările aduse anumitor legi conexe (Legea privind produsele farmaceutice)] din 6 decembrie 2007.”

- 24 Articolul 11 alineatele (1), (2) și (7)-(12) din Legea nr. 95/2004 prevede:

„(1) Competența de specialitate de farmacist este dobândită prin:

- a) absolvirea unei formări specializate atestate printr-o probă de certificare [...], pe baza căreia ministerul eliberează farmacistului o diplomă de specializare în domeniul de specializare respectiv sau
- b) obținerea unei experiențe profesionale suplimentare în funcție de programul de formare corespunzător într-o instituție autorizată pentru domeniul de formare specializată corespunzător sau pentru domeniul de experiență profesională suplimentară corespunzător, care îi va elibera solicitantului un certificat de absolvire.

(2) Domeniile de formare specializată a farmaciștilor, titlurile de calificare, precum și durata formării specializate sunt descrise în anexa 1 la prezenta lege. [...]

[...]

(7) Dobândirea competențelor de specialitate în sensul alineatului (1) litera a) este o condiție [...] pentru exercitarea în mod independent a activităților

- a) legate de protecția sănătății publice,
- b) în unitățile de transfuzii,
- c) în domeniul tehnologiilor farmaceutice,
- d) în domeniul metodelor de laborator și de analiză în domeniul sănătății și
- e) în domeniul medicamentelor radiofarmaceutice.

(8) Dobândirea competențelor de specialitate în sensul alineatului (1) în domeniul practicii farmaceutice este o condiție pentru exercitarea în mod independent a activităților legate de administrarea unei farmacii [...]

(9) Dobândirea competențelor de specialitate în domeniul farmaciei clinice în sensul alineatului (1) litera a) este o condiție pentru exercitarea în mod independent a activităților de farmacist clinician.

(10) Dobândirea unor competențe de specialitate deosebite în domeniul farmaciei de spital este o condiție pentru exercitarea în mod independent a activităților legate de administrarea unei farmacii dotate cu spații specializate pentru prepararea unor forme farmaceutice deosebit de complexe: în sensul prezentei legi, prin «forme farmaceutice deosebit de complexe» se înțelege medicamentele sterile destinate aplicării parenterale preparate în spații specializate din farmacii.

(11) Dobândirea competențelor de specialitate în sensul alineatului (1) litera a) în domeniul medicamentelor radiofarmaceutice sau al tehnologiilor farmaceutice ori dobândirea unor competențe de specialitate deosebite în domeniul farmaciei de spital este o condiție pentru exercitarea în mod independent a activităților de preparare a formelor farmaceutice deosebit de complexe.

(12) Înainte de dobândirea competențelor de specialitate, farmacistul exercită activitățile menționate la alineatele (7)-(11) sub supravegherea unui profesionist din domeniul sănătății care are competențele de specialitate corespunzătoare.”

25 Potrivit articolului 27 alineatul (6) din această lege:

„(6) Medicii, stomatologii sau farmaciștii al căror document justificativ care atestă calificarea lor profesională dobândită îndeplinește condițiile prevăzute la articolul 28a sau 28b sunt autorizați să își exercite profesia prin utilizarea titlului profesional (denumit în continuare «titlu de specialitate») menționat în prezenta lege. În cazul în care calificarea profesională a fost verificată în conformitate cu articolul 27, profesia medicală se exercită cu titlul de specialitate prevăzut de prezenta lege.”

26 Articolul 28a alineatul (5) din legea menționată are următorul cuprins:

„(5) În cazul experienței profesionale suplimentare, în sensul articolului 11 alineatul (1) litera (b) [din Legea nr. 95/2004], ministerul recunoaște automat ca dovadă a calificării obținute atestatul eliberat de autoritățile competente ale statului membru care dovedește că persoana în cauză a desfășurat activitățile respective în statul membru de origine pentru o perioadă egală.”

Codul de procedură administrativă

- 27 Articolul 44 alineatul (1) din zákon č. 500/2004 Sb., správní řád (Legea nr. 500/2004 privind Codul de procedură administrativă), în versiunea aplicabilă în speță (denumită în continuare „Codul de procedură administrativă”), prevede:

„(1) Procedura de solicitare este inițiată din ziua în care cererea sau orice alt act prin care se inițiază procedura [...] ajunge la autoritatea administrativă competentă din punct de vedere material și teritorial.”

- 28 Articolul 45 alineatul (2) din Codul de procedură administrativă prevede:

„(2) În cazul în care cererea nu îndeplinește criteriile prevăzute sau este afectată de alte vicii, autoritatea administrativă va ajuta solicitantul să remedieze deficiențele la fața locului sau îl va invita să remedieze aceste deficiențe; în acest scop, ea îi va acorda un termen rezonabil și îl va informa cu privire la consecințe în cazul în care nu le remediază în termenul respectiv;

[...]”

- 29 Articolul 47 alineatul (1) din acest cod prevede:

„(1) Autoritatea administrativă este obligată să informeze în cel mai scurt timp toți participanții de care are cunoștință cu privire la inițierea procedurii.”

- 30 Potrivit articolului 71 din codul menționat:

„(1) Autoritatea administrativă are obligația de a lua o decizie cât mai curând posibil.

[...]

(3) În cazul în care nu se poate lua o decizie cât mai curând posibil, autoritatea administrativă are obligația de a lua decizia în termen de cel mult 30 de zile de la inițierea procedurii, la care se adaugă un termen [...] de până la 30 de zile în cazul în care se dovedește necesară o audiere sau o investigație la fața locului, în cazul în care trebuie convocată o persoană sau trebuie să se informeze o persoană prin aviz public, atunci când se demonstrează că notificările s-au făcut fără succes sau în cazul în care este vorba despre un caz deosebit de complex, [sau un termen] [...] necesar pentru executarea unei comisii rogatorii în temeiul articolului 13 alineatul (3), a unei solicitări de expertiză sau a unei notificări în străinătate.

[...]”

- 31 Articolul 154 din același cod prevede:

„În cazul în care autoritatea administrativă eliberează un atestat, un certificat, efectuează investigații sau face declarații privind persoanele interesate, aceasta trebuie să urmeze [...] următoarele dispoziții din partea a doua: articolele 10-16, articolele 19-26, articolele 29-31, articolele 33-35, articolul 37, articolul 40, articolul 62, articolul 63 și, în mod analog, următoarele dispoziții din partea a treia: articolul 134, articolul 137 și articolul 142 alineatele (1) și (2); aceasta trebuie să respecte în mod corespunzător celelalte dispoziții ale prezentei legi, în cazul în care aplicarea lor se dovedește necesară.”

Legea privind serviciile de sănătate

32 Articolul 5 alineatul (2) din Legea privind serviciile de sănătate prevede:

„(2) [...]

i) îngrijirile farmaceutice și îngrijirile farmaceutice clinice (denumite în continuare «îngrijirile farmaceutice») [sunt tratamente] al căror obiectiv este aprovizionarea, prepararea, tratarea, stocarea, controlul și distribuirea medicamentelor, cu excepția produselor de transfuzie și a materiilor prime pentru prepararea derivatelor din sânge în conformitate cu Legea privind medicamentele, precum și a produselor chimice de laborator, a produselor reactive, a produselor dezinfectante, precum și aprovizionarea, depozitarea, distribuirea și vânzarea dispozitivelor medicale care intră sub incidența Legii privind dispozitivele medicale [...], aprovizionarea, stocarea, distribuirea și vânzarea de produse alimentare în scopuri medicale specifice; în cadrul acestor îngrijiri sunt furnizate de asemenea servicii de consiliere, de consult și alte servicii în domeniul prevenirii și al depistării timpurii a bolilor, al promovării sănătății, precum și al evaluării și al controlului utilizării eficiente, sigure și economice a medicamentelor și a proceselor conexe.

[...]”

33 Potrivit articolului 12 alineatul (3) din această lege:

„(3) Dacă sunt furnizate servicii de sănătate

[...]

c) în domeniul farmaciei sau în domeniile formării specializate a farmaciștilor, este necesară o abilitare pentru exercitarea în mod independent a profesiei de farmacist în cel puțin unul dintre domeniile formării specializate a farmaciștilor.

[...]”

Legea privind îngrijirile veterinare

34 Articolul 59 din zákon č. 166/1999 Sb. o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon) [Legea nr. 166/1999 privind îngrijirile veterinare și modificările aduse anumitor legi conexe (Legea privind îngrijirile veterinare)], în versiunea aplicabilă în speță, prevede:

„[...]

(2) Sunt considerați de asemenea medici veterinari:

a) persoanele care dețin o diplomă, un certificat sau un alt document justificativ care atestă obținerea formării necesare, menționat în actele cu putere de lege de punere în aplicare și eliberat de organismul competent din alt stat membru;

[...]

3) Resortisanții unui alt stat membru care îndeplinesc condițiile prevăzute la alineatele (1) și (2) au dreptul de a utiliza titlul de calificare sau abrevierea acestuia, pe care l-au obținut, în limba statului în care a fost obținut titlul.

[...]

Legea privind asigurările publice de sănătate

35 Articolul 11 alineatul (1) din zákon č. 48/1997 Sb. o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů (Legea nr. 48/1997 privind asigurările publice de sănătate și de modificare și completare a anumitor acte conexe), în versiunea aplicabilă în speță (denumită în continuare „Legea privind asigurările publice de sănătate”), prevede:

„(1) Persoana asigurată are dreptul:

- a) la alegerea casei de asigurări de sănătate [...]
- b) la alegerea prestatorului de servicii de sănătate pe teritoriul Republicii Cehe [...], care are un raport contractual cu casa de asigurări de sănătate corespunzătoare [...]
- c) la accesul în timp și spațiu la serviciile rambursate furnizate de prestatorii contractuali ai casei de asigurări de sănătate corespunzătoare;
- d) la prestarea de servicii rambursate în limitele și în condițiile definite de prezenta lege, înțelegându-se că prestatorul nu poate primi din partea persoanei asigurate nicio plată în schimbul acestor servicii rambursate;

[...]

36 Articolul 17 alineatul (1) din Legea privind asigurările publice de sănătate prevede:

„(1) Pentru a asigura prestațiile în natură în cadrul prestării de servicii rambursate persoanelor asigurate, Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky (Casa de Asigurări de Sănătate din Republica Cehă) și celelalte case de asigurări de sănătate încheie [...] contracte cu prestatorii cu privire la prestarea și rambursarea serviciilor rambursate. [...] Contractele nu sunt necesare în cazul acordării de

a) îngrijiri de urgență persoanei asigurate;

[...]

Legea privind autorizarea

37 Articolul 13 din zákon č. 360/1992 Sb., České národní rady o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě (autorizační zákon) [Legea nr. 360/1992 a Consiliului Național Ceh privind exercitarea profesiei

de arhitect autorizat și exercitarea profesiei de inginer și de tehnician autorizați în domeniul construcțiilor (Legea privind autorizarea)], în versiunea aplicabilă în speță (denumită în continuare „Legea privind autorizarea”), are următorul cuprins:

„(1) Persoana autorizată are dreptul, în funcție de tipul de autorizație acordată, să utilizeze titlul «arhitect autorizat» [...], iar aceasta în legătură cu numele domeniului, eventual al specializării, pentru care a fost eliberată autorizația.

[...]”

38 Articolul 30c alineatul (2) din Legea privind autorizarea prevede:

„(2) [...] Dispozițiile articolelor 10 și 11, ale articolului 13 alineatul (1) [...] se aplică în mod corespunzător persoanelor găzduite. [...]”

Legea privind Ordinul medicilor veterinari

39 Articolul 5a alineatul 1 din zákon č. 381/1991 Sb. České národní rady o Komoře veterinárních lékařů České republiky (Legea nr. 381/1991 a Consiliului Național ceh privind Ordinul medicilor veterinari din Republica Cehă), în versiunea aplicabilă în speță (denumită în continuare „Legea privind Ordinul medicilor veterinari”), prevede:

„(1) Medicul veterinar dintr-un stat membru al Uniunii Europene [...] care intenționează să exercite pe teritoriul Republicii Cehe activitatea de îngrijiri veterinare preventive și curative în mod temporar sau ocazional [(denumit în continuare «medic veterinar găzduit»)] nu are obligația de a deveni membru al Ordinului, însă are obligația de a informa în prealabil Ordinul cu privire la exercitarea activității de îngrijiri veterinare preventive și curative pe teritoriul Republicii Cehe, în conformitate cu Legea privind recunoașterea calificărilor profesionale. [...]”

Decretul nr. 39/2005

40 Articolul 4 din vyhláška č. 39/2005 Sb., kterou se stanoví minimální požadavky na studijní programy k získání odborné způsobilosti k výkonu nelékařského zdravotnického povolání (Decretul nr. 39/2005 de stabilire a cerințelor minime pentru programele de studii în vederea obținerii unei competențe profesionale pentru exercitarea unei profesii în domeniul sănătății nemedicale), în versiunea aplicabilă în speță, intitulat „Exercitarea activității de asistent medical pentru îngrijiri generale”, prevede la alineatul (2):

„(2) Programul de studii prevăzut la alineatul (1) se desfășoară fie

a) cu prezență fizică, cu o componentă profesională specifică, într-o formă care cuprinde cel puțin trei ani de studii și cel puțin 4 600 de ore de formare teoretică și clinică, din care o perioadă de formare clinică cuprinsă între 2 300 și 3 000 de ore sau

b) sub o altă formă de studii decât cu prezență fizică, care cuprinde o durată totală de formare care nu este mai mică decât cea menționată la litera a) și fără a compromite nivelul de studii vizat. [...]”

41 Articolul 20c din Decretul nr. 39/2005, în versiunea aplicabilă în speță, intitulat „Exercitarea activității de asistent medical practician”, prevede la alineatul (2):

„(2) Programul de studii are o durată de studii standard de cel puțin patru ani, dintre care o formare clinică reprezentând cel puțin 1 200 de ore. Programul de formare cuprinde cel puțin 700 de ore de formare teoretică și cel puțin 600 de ore de formare clinică.”

Etapa precontencioasă

42 Directiva 2005/36 a fost modificată în special prin Directiva 2013/55, care trebuia transpusă cel târziu la 18 ianuarie 2016, conform articolului 3 din aceasta.

43 În acest context, autoritățile cehe au notificat Comisiei măsurile de transpunere.

44 La 25 ianuarie 2019, Comisia a adresat Republicii Cehe o scrisoare de punere în întârziere prin care considera că legislația cehă încălca mai multe dispoziții ale Directivei 2005/36.

45 La 28 noiembrie 2019, considerând că răspunsul autorităților cehe cu privire la obiecțiile ridicate în scrisoare de punere în întârziere menționată nu era suficient, Comisia le-a adresat acestora un aviz motivat.

46 La 28 ianuarie 2020, Republica Cehă a transmis observațiile sale referitoare la avizul motivat.

47 La 18 februarie 2021, Comisia a notificat Republicii Cehe un aviz motivat suplimentar.

48 La 4 februarie 2022, Comisia a introdus prezenta acțiune.

Cu privire la acțiune

Observații introductive

49 Trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, în cadrul unei acțiuni introduse în temeiul articolului 258 TFUE, scrisoarea de punere în întârziere adresată de Comisie statului membru și, ulterior, avizul motivat emis de aceasta delimitează obiectul litigiului, care, din acel moment, nu mai poate fi extins. Astfel, posibilitatea statului membru în cauză de a-și prezenta observațiile reprezintă, chiar dacă acesta consideră că nu trebuie să o utilizeze, o garanție esențială urmărită de tratat, iar respectarea sa constituie un aspect esențial al legalității procedurii de constatare a neîndeplinirii obligațiilor de către un stat membru. În consecință, avizul motivat și acțiunea Comisiei trebuie să se întemeieze pe aceleași obiecțiuni precum cele din scrisoarea de punere în întârziere care declanșează procedura precontencioasă (Hotărârea din 22 septembrie 2016, Comisia/Republica Cehă, C-525/14, EU:C:2016:714, punctul 17 și jurisprudența citată).

50 În caz contrar, nu se poate considera că o astfel de neregularitate este înlăturată prin faptul că statul membru pârât a formulat observații cu privire la avizul motivat (Hotărârea din 25 aprilie 2013, Comisia/Spania, C-64/11, EU:C:2013:264, punctul 14 și jurisprudența citată).

- 51 În aceste condiții, deși avizul motivat și acțiunea trebuie să se întemeieze pe motive identice, această cerință nu poate totuși merge până la a impune în orice situație existența unei identități perfecte între motivele enunțate în avizul motivat și concluziile cererii introductive, din moment ce obiectul litigiului nu a fost extins sau modificat (a se vedea în acest sens Hotărârea din 7 septembrie 2006, Comisia/Regatul Unit, C-484/04, EU:C:2006:526, punctul 25 și jurisprudența citată). Astfel, Comisia își poate preciza motivele inițiale în cererea sa introductivă, cu condiția totuși să nu modifice obiectul litigiului [Hotărârea din 30 aprilie 2020, Comisia/România (Depășirea valorilor-limită pentru PM₁₀), C-638/18, EU:C:2020:334, punctul 49 și jurisprudența citată].
- 52 În sfârșit, trebuie amintit că rezultă dintr-o jurisprudență constantă a Curții că acțiunea trebuie să prezinte motivele în mod coerent și precis pentru a permite statului membru și Curții să determine cu exactitate întinderea încălcării imputate a dreptului Uniunii, pentru ca statul respectiv să poată invoca în mod util mijloacele sale de apărare, iar Curtea să poată verifica existența pretensei neîndepliniri a obligațiilor [Hotărârea din 8 martie 2022, Comisia/Regatul Unit (Combaterea fraudei privind subevaluarea), C-213/19, EU:C:2022:167, punctul 133 și jurisprudența citată].

Cu privire la primul motiv, întemeiat pe netranspunerea articolului 3 alineatul (1) literele (g) și (h) din Directiva 2005/36

Argumentația părților

- 53 Comisia susține că Republica Cehă nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul articolului 3 alineatul (1) literele (g) și (h) din Directiva 2005/36, care prevede obligația autorităților competente ale statului membru gazdă de a stabili „statutul” persoanelor care efectuează un stagiu de adaptare sau care se pregătesc pentru o probă de aptitudini.
- 54 Comisia apreciază că obiectivul principal al articolului 3 alineatul (1) literele (g) și (h) din Directiva 2005/36 este de a garanta persoanelor interesate că au un statut juridic în statul membru gazdă pentru ca acestea să nu se afle într-o situație de „vid juridic”, ceea ce ar impune ca statutul menționat să fie definit în mod suficient de clar și de precis.
- 55 Potrivit Comisiei, o transpunere corectă a acestei dispoziții în dreptul național presupune, de exemplu, să se prevadă că acest drept permite ca statutul respectiv să fie precizat sau stabilit de autoritățile competente.
- 56 Comisia admite că același statut ar putea fi determinat și printr-o legislație generală, cu condiția ca aceasta din urmă să fie suficient de clară și de precisă în această privință.
- 57 În plus, articolele 13-15 din Legea privind recunoașterea calificărilor profesionale invocate de autoritățile cehe nu ar explica statutul juridic al acestor persoane, iar autoritățile respective ar admite de altfel că acest statut este dificil de stabilit în practică.
- 58 Guvernul ceh susține că primul motiv este inadmisibil și în orice caz neîntemeiat.
- 59 În ceea ce privește admisibilitatea primului motiv, guvernul ceh arată că acest motiv, astfel cum este enunțat în cererea introductivă, nu corespunde celui care fusese formulat în avizul motivat.

- 60 Astfel, în avizul motivat Comisia s-ar fi referit exclusiv la faptul că dreptul ceh nu explică statutul persoanelor în cauză, în timp ce în cererea introductivă ar reproșa în prezent Republicii Cehe că nu a introdus în dreptul său intern obligația autorităților competente de a stabili statutul acestor persoane.
- 61 Guvernul ceh apreciază că primul motiv trebuie de asemenea respins ca inadmisibil întrucât nu ar fi formulat în mod coerent și precis. Astfel, la punctul 23 din cererea introductivă Comisia ar lăsa să se înțeleagă că acest statut ar putea fi furnizat fiecărei persoane vizate de autoritatea competentă, în timp ce la punctul 22 din aceasta ar părea să admită că statutul menționat ar trebui să fie prevăzut de lege.
- 62 Comisia combate motivele de inadmisibilitate invocate de guvernul ceh. Ea arată că obiectul litigiului nu a fost nici extins, nici modificat în raport cu scrisoarea de punere în întârziere și că acesta se raportează în mod clar la faptul că Republica Cehă nu a transpus în mod corect articolul 3 alineatul (1) literele (g) și (h) din Directiva 2005/36, în ceea ce privește obligația autorităților competente de a stabili statutul juridic al persoanelor vizate de această dispoziție.
- 63 Pe fond, guvernul ceh arată că primul motiv este în orice caz neîntemeiat.
- 64 Acest guvern amintește că statele membre nu sunt obligate să transpună literal o dispoziție a unei directive.
- 65 Acesta susține că articolul 3 alineatul (1) literele (g) și (h) din Directiva 2005/36 nu menționează drepturile și obligațiile concrete care trebuie recunoscute persoanelor vizate și nici nu prevede că trebuie să le fie rezervat un statut specific. Această dispoziție nu ar interzice, așadar, ca acest statut să rezulte din dispoziții generale ale dreptului național, cum ar fi cazul în dreptul ceh.
- 66 Guvernul ceh contestă analiza Comisiei potrivit căreia legislația națională trebuie să vizeze în mod explicit persoanele în cauză. În opinia sa, o astfel de cerință se întemeiază pe prezumția incorectă că acestea constituie un grup omogen care poate face obiectul unui statut specific unic, deși statutul lor depinde în mod necesar de situația lor personală.
- 67 În sfârșit, guvernul ceh susține că acest statut nu poate fi stabilit, de la caz la caz, de o autoritate fără a crea o insecuritate juridică semnificativă.

Aprecierea Curții

- 68 În ceea ce privește admisibilitatea primului motiv, rezultă în mod clar atât din avizul motivat, cât și din cererea introductivă că, în orice caz, Comisia invocă caracterul insuficient de clar și de precis al stabilirii „statutului juridic”, în statul membru gazdă, al stagiarului migrant și al solicitantului care dorește să se pregătească pentru proba de aptitudini, vizați la litera (g) și, respectiv, la litera (h) ale articolului 3 alineatul (1) din Directiva 2005/36.
- 69 În ceea ce privește motivul de inadmisibilitate întemeiat pe încălcarea obligației de a prezenta motivul în mod coerent și precis, rezultă din argumentația Comisiei rezumată la punctele 53-57 din prezenta hotărâre că Comisia susține fără echivoc în cererea introductivă că dreptul ceh nu permite să se stabilească în mod suficient de clar și de precis statutul juridic al persoanelor în cauză.

- 70 Contrar celor susținute de guvernul ceh, o astfel de analiză nu poate fi repusă în discuție prin lectura punctelor 22 și 23 din cererea introductivă. Astfel, la punctul 22 din aceasta, Comisia se limitează la a constata că legislația cehă „generală” nu permite să se stabilească cu precizie statutul persoanelor în cauză. În ceea ce privește punctul 23 din cererea introductivă, Comisia se referă, cu titlu ilustrativ, la o situație în care, în opinia sa, s-ar putea considera că articolul 3 alineatul (1) literele (h) și (g) din Directiva 2005/36 a fost transpus în mod corect.
- 71 În consecință, este necesar să se înlăture motivele de inadmisibilitate invocate de guvernul ceh.
- 72 În ceea ce privește temeinicia primului motiv, trebuie amintit că articolul 3 alineatul (1) litera (g) din Directiva 2005/36 definește „stagiul de adaptare”, în sensul acestei directive, ca fiind exercitarea unei profesii reglementate în statul membru gazdă sub responsabilitatea unui profesionist calificat și însoțită eventual de o formare profesională suplimentară. Această dispoziție precizează de asemenea că perioada de probă menționată face obiectul unei evaluări și că modalitățile acesteia, evaluarea sa și statutul stagiului migrant sunt stabilite de autoritatea competentă a statului membru gazdă.
- 73 Dispoziția menționată precizează, pe de altă parte, că statutul de care beneficiază stagiul în statul membru gazdă, în special în ceea ce privește dreptul de ședere, precum și în ceea ce privește obligațiile, drepturile și avantajele sociale, indemnizațiile și remunerațiile, este stabilit de autoritățile competente din respectivul stat membru în conformitate cu dreptul Uniunii aplicabil.
- 74 În ceea ce privește articolul 3 alineatul (1) litera (h) din Directiva 2005/36, acesta definește „proba de aptitudini” ca fiind un test referitor la cunoștințele, abilitățile și competențele profesionale ale solicitantului, efectuat sau recunoscut de autoritățile competente din statul membru gazdă în scopul evaluării aptitudinii solicitantului de a exercita profesia reglementată în acel stat membru. Această dispoziție prevede în plus că statutul de care beneficiază în statul membru gazdă solicitantul care dorește să se pregătească pentru proba de aptitudini menționată în acel stat membru se stabilește de către autoritățile competente ale acestuia.
- 75 Prin urmare, din însuși modul de redactare a articolului 3 alineatul (1) literele (g) și (h) din Directiva 2005/36 reiese că această dispoziție impune ca persoanele interesate să aibă un statut, obiectivul legiuitorului Uniunii fiind acela de a garanta persoanelor vizate drepturi și obligații în privința cărora directiva menționată se limitează totuși la a prevedea că acestea trebuie să privească în special dreptul de ședere, drepturile și avantajele sociale, indemnizațiile și remunerația, precum și să respecte dreptul Uniunii.
- 76 În această privință, trebuie amintit că, deși, în temeiul articolului 288 al treilea paragraf TFUE, o directivă este obligatorie pentru fiecare stat membru destinat cu privire la rezultatul care trebuie atins, lăsând autorităților naționale competența în ceea ce privește forma și mijloacele, dispozițiile unei directive trebuie puse în aplicare cu o forță juridică incontestabilă, cu specificitatea, cu precizia și cu claritatea necesare în vederea satisfacerii cerinței securității juridice [a se vedea în acest sens Hotărârea din 12 mai 2022, U.I. (Reprezentant vamal indirect), C-714/20, EU:C:2022:374, punctele 58 și 59].
- 77 Rezultă că persoanele vizate la articolul 3 alineatul (1) literele (g) și (h) din Directiva 2005/36 trebuie să poată cunoaște cu ușurință, în statul membru gazdă, „statutul” care le este aplicabil, în sensul acestei dispoziții, ceea ce implică existența unor norme clare, care vizează în mod specific situația lor.

- 78 Or, în speță reiese din dosarul care a fost prezentat Curții că nu aceasta este situația.
- 79 În special, deși articolele 13-15 din Legea privind recunoașterea calificărilor profesionale prevăd modalitățile stagiului de adaptare și ale probei de aptitudini, acestea nu conțin nicio dispoziție specifică referitoare la statutul persoanelor în cauză și nici nu fac trimitere la alte reglementări pentru stabilirea acestui statut.
- 80 În ceea ce privește normele legislației „generale” de care se prevalează guvernul ceh, acesta din urmă recunoaște că nici aplicarea normelor respective stagiului migrant sau solicitantului care dorește să se pregătească pentru proba de aptitudini nu permite stabilirea cu ușurință a statutului menționat.
- 81 În aceste condiții, este necesar să se constate că Republica Cehă nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul Directivei 2005/36 prin neadoptarea, în conformitate cu articolul 3 alineatul (1) literele (g) și (h) din această directivă, a dispozițiilor necesare pentru ca autoritățile competente ale statului membru gazdă să stabilească statutul persoanelor care efectuează un stagiul de adaptare sau care doresc să se pregătească pentru o probă de aptitudini.

Cu privire la al doilea motiv, întemeiat pe netranspunerea articolului 6 primul paragraf litera (b) din Directiva 2005/36

Argumentația părților

- 82 Comisia susține că Republica Cehă nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul articolului 6 primul paragraf litera (b) din Directiva 2005/36, în ceea ce privește obligația statului membru gazdă de a scuti prestatorii de servicii stabiliți într-un alt stat membru de cerințele impuse profesioniștilor stabiliți pe teritoriul său și referitoare la „înscrierea pe lângă un organism de securitate socială de drept public, în scopul reglării, cu un asigurator, a conturilor aferente activităților exercitate în beneficiul persoanelor asigurate”, precum și cele care îi revin în temeiul articolului 6 al doilea paragraf din această directivă, care prevede că prestatorul de servicii în cauză informează cu toate acestea, organismul menționat la litera (b), în prealabil sau, în cazuri de urgență, ulterior, cu privire la serviciile pe care le-a prestat.
- 83 Potrivit Comisiei, articolul 36a din Legea privind recunoașterea calificărilor profesionale invocată de autoritățile cehe nu este suficient pentru a transpune corect articolul 6 primul paragraf litera (b) din Directiva 2005/36, în măsura în care articolul 11 alineatul (1) și articolul 17 alineatul (1) din Legea privind asigurările publice de sănătate ar condiționa în orice caz, în situația prevăzută de această dispoziție din Directiva 2005/36, rambursarea persoanei asigurate de existența unei legături contractuale între prestatorul de servicii și o casă de asigurări de sănătate cehă.
- 84 Comisia subliniază că, întrucât articolul 6 primul paragraf litera (b) din Directiva 2005/36 prevede obligația statului membru gazdă de a scuti prestatorii de servicii stabiliți în alt stat membru de obligația de înscriere pe lângă un organism de securitate socială de drept public, pentru a se asigura acoperirea asiguraților sociali, această dispoziție se opune ca statele membre să condiționeze rambursarea îngrijirilor efectuate în acest cadru de o astfel de înscriere.

- 85 Comisia apreciază că această „înscrisoare”, prevăzută la articolul 6 primul paragraf litera (b) din Directiva 2005/36, constituie o noțiune autonomă a dreptului Uniunii, care trebuie interpretată ținând seama de contextul și de obiectivul urmărit de reglementarea în cauză, care este acela de a asigura respectarea liberei prestări a serviciilor.
- 86 Astfel, această noțiune ar viza nu numai înscrierea, în sensul propriu al termenului, pe lângă organismul identificat de statul membru gazdă ca fiind organismul său principal de securitate socială, ci și celelalte cerințe administrative sau legale care produc efecte similare, care ar trebui eventual îndeplinite de prestatorul de servicii pe lângă alte organisme din acest stat membru care contribuie, într-un fel sau altul, la funcționarea sistemului de securitate socială național.
- 87 Comisia arată că, potrivit informațiilor de care dispune, sistemul ceh de asigurări de sănătate este organizat astfel încât, atunci când un medic stabilit într-un alt stat membru nu a încheiat un contract cu casa de asigurări de sănătate a persoanei asigurate, acestea din urmă nu i se rambursează îngrijirile acordate de acesta în Republica Cehă, chiar dacă persoana asigurată respectivă plătește cotizații casei sale de asigurări de sănătate.
- 88 Comisia adaugă că încheierea unui astfel de contract este supusă unui proces complex și face obiectul unei selecții exigente.
- 89 Comisia consideră că Hotărârea din 16 mai 2002, Comisia/Spania (C-232/99, EU:C:2002:291C), la care se referă guvernul ceh, nu privea o situație comparabilă cu cea în discuție în speță.
- 90 În replică, Comisia admite că dreptul Uniunii nu împiedică, în principiu, un stat membru să condiționeze rambursarea îngrijirilor medicale de respectarea anumitor cerințe, dar apreciază că articolul 6 primul paragraf litera (b) din Directiva 2005/36 se opune unor cerințe administrative precum „înscrisoare”, în sensul acestei dispoziții, care ar face prin ele însele absolut imposibilă orice rambursare a prestațiilor furnizate în cadrul unei prestări de servicii.
- 91 Comisia arată că noțiunea de „organism de securitate socială de drept public”, în sensul articolului 6 primul paragraf litera (b) din Directiva 2005/36, vizează și casele de asigurări de sănătate, întrucât acestea din urmă sunt însărcinate cu rambursarea serviciilor medicale furnizate pacienților în cadrul asigurării de sănătate.
- 92 Comisia precizează că articolul 55 din Directiva 2005/36, referitor la încheierea unui contract cu casele de asigurări de sănătate, nu este relevant în speță, întrucât privește libertatea de stabilire, articolul menționat precizând de altfel că se aplică fără a aduce atingere aplicării articolului 6 primul paragraf litera (b) din această directivă.
- 93 În ceea ce privește domeniul de aplicare al considerentului (38) al directivei menționate, Comisia arată că jurisprudența Curții prevede în mod explicit că libera prestare a serviciilor consacrată la articolul 56 TFUE obligă statele membre să își adapteze sistemele de securitate socială.
- 94 În sfârșit, Comisia arată că, în anul 2007, Curtea a constatat în două rânduri neîndeplinirea obligațiilor de către Republica Cehă pentru netranspunerea acelorași dispoziții referitoare la libera prestare a serviciilor de către medici și medicii stomatologi prevăzute de directive anterioare (Hotărârea din 18 ianuarie 2007, Comisia/Republica Cehă, C-203/06, EU:C:2007:41, și Hotărârea din 18 ianuarie 2007, Comisia/Republica Cehă, C-204/06, EU:C:2007:42).
- 95 Guvernul ceh invocă două motive de inadmisibilitate în ceea ce privește al doilea motiv.

- 96 Guvernul ceh arată, mai întâi, că, în scrisoarea de punere în întârziere, Comisia nu a delimitat obiectul neîndeplinirii obligațiilor vizate și nu a respectat cerințele referitoare la o prezentare coerentă și precisă a motivului încă din această etapă a fazei precontencioase.
- 97 Guvernul ceh adaugă că, în avizul motivat, Comisia nu a respectat nici obligația de a furniza o expunere coerentă și detaliată a rațiunilor care au determinat-o să ajungă la convingerea că Republica Cehă nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin, în măsura în care această instituție nu a explicat că obligația de a încheia un contract, prevăzută în dreptul ceh, ar trebui asimilată înscrierii medicului în cadrul sistemului de asigurări de sănătate.
- 98 În realitate, Comisia ar fi precizat pentru prima dată numai în cadrul cererii introductive esența motivului său în această privință și ar fi identificat dispozițiile dreptului național în cauză, guvernul ceh neputând răspunde, așadar, pentru prima dată la acest motiv decât în stadiul memoriului în apărare.
- 99 Prin urmare, Comisia ar fi extins obiectul neîndeplinirii obligațiilor în cauză în stadiul cererii introductive.
- 100 În continuare, guvernul ceh arată că, în ceea ce privește partea motivului referitoare la nerespectarea articolului 6 al doilea paragraf din Directiva 2005/36, Comisia nu a menționat această dispoziție nici în scrisoarea de punere în întârziere, nici în avizul motivat și nici în cererea introductivă, astfel încât această parte a motivului ar trebui înlăturată ca fiind vădit inadmisibilă.
- 101 În plus, al doilea motiv nu ar părea să fi fost menționat în stadiul scrisorii de punere în întârziere, astfel încât adăugarea acestuia în avizul motivat, apoi în cererea introductivă ar constitui de asemenea o extindere a obiectului acestui motiv care îl face inadmisibil.
- 102 Ar rezulta de asemenea o lipsă de coerență și de precizie a avizului motivat.
- 103 Comisia combate aceste două motive de inadmisibilitate.
- 104 Comisia arată mai întâi că, după scrisoarea de punere în întârziere, conținutul celui de al doilea motiv a rămas neschimbat, și anume că acesta are în vedere netranspunerea obligației statului membru gazdă de a scuti prestatorii de servicii de înscrierea pe lângă un organism de securitate socială de drept public în scopul reglării, cu un asigurator, a conturilor aferente activităților exercitate în beneficiul persoanelor asigurate, prevăzută la articolul 6 primul paragraf litera (b) din Directiva 2005/36.
- 105 Comisia precizează că elementele de răspuns la scrisoarea de punere în întârziere furnizate de guvernul ceh arată că acesta din urmă a înțeles obiectul celui de al doilea motiv, chiar dacă nu și-a susținut afirmațiile prin trimiterea la dispoziții concrete din dreptul național. În această privință, Comisia arată că a trebuit să cerceteze ea însăși dispozițiile relevante ale dreptului ceh, astfel încât faptul de a le menționa în stadiul cererii introductive nu poate fi considerat o modificare a acestui motiv.
- 106 În ceea ce privește, în continuare, partea celui de al doilea motiv referitoare la cerința ca prestatorul de servicii să informeze acest organism de securitate socială de drept public, Comisia admite că ar fi trebuit să vizeze „al doilea paragraf al articolului 6” din Directiva 2005/36, iar nu

numai articolul 6 primul paragraf litera (b) din aceasta, dar arată că, în orice caz, ea a amintit conținutul acestei prime dispoziții în scrisoarea de punere în întârziere și în avizul motivat și că Republica Cehă a transmis observații cu privire la acest subiect.

107 Cu titlu subsidiar, guvernul ceh susține că al doilea motiv este neîntemeiat.

Aprecierea Curții

108 În ceea ce privește motivele de inadmisibilitate invocate de guvernul ceh, trebuie arătat că, în stadiul scrisorii de punere în întârziere, Comisia s-a limitat la a constata că articolul 6 primul paragraf litera (b) din Directiva 2005/36, referitor la scutirea de înscriere a prestatorilor de servicii în favoarea unui organism de securitate socială, nu a fost transpus în dreptul ceh. În avizul motivat, ea a arătat că nu au fost transpuse această obligație de scutire și nici obligația de informare prealabilă de către furnizorul de servicii, care figurează la articolul 6 al doilea paragraf din această directivă, dar pe care a asociat-o în mod eronat cu articolul 6 primul paragraf litera (b) din aceasta. În plus, un astfel de motiv nu este abordat în avizul motivat suplimentar.

109 În schimb, în stadiul cererii introductive, Comisia arată în esență că obligația prestatorului de servicii de a încheia un contract cu casa de asigurări de sănătate a pacientului pentru a-i asigura acestuia rambursarea îngrijirilor medicale, prevăzută în dreptul ceh, corespunde unei obligații de înscriere pe lângă un organism de securitate socială care este, în consecință, contrară articolului 6 primul paragraf litera (b) din Directiva 2005/36.

110 Prin urmare, acest motiv este diferit, prin obiectul său, de cel menționat inițial, care, astfel cum a admis Comisia în înscrisurile sale, era întemeiat pe netranspunerea scutirii de înscriere pe lângă un organism de securitate socială prevăzute de această dispoziție. Prin urmare, Comisia nu poate susține în mod valabil că conținutul motivului menționat a rămas neschimbat după scrisoarea de punere în întârziere.

111 Comisia justifică o astfel de diferență prin faptul că Republica Cehă nu i-ar fi furnizat informații pertinente suficiente în această privință și că, prin urmare, a trebuit să cerceteze ea însăși, în dreptul național, dispozițiile de transpunere pe care le considera pertinente.

112 În această privință, trebuie amintit că, deși este adevărat că revine Comisiei sarcina de a dovedi existența pretensei neîndepliniri a obligațiilor, prin prezentarea elementelor necesare pentru verificarea existenței neîndeplinirii obligațiilor, această instituție se bazează în mare măsură pe elementele furnizate de statul membru în cauză, care trebuie, în temeiul articolului 4 alineatul (3) TUE, să îi faciliteze acesteia îndeplinirea misiunii sale, care constă, potrivit articolului 17 alineatul (1) TUE, mai ales în a veghea la aplicarea dispozițiilor Tratatului FUE și a dispozițiilor adoptate de instituții în temeiul acestuia [a se vedea în acest sens Hotărârea din 2 septembrie 2021, Comisia/Suedia (Stații de epurare), C-22/20, EU:C:2021:669, punctele 143 și 144, precum și jurisprudența citată].

113 Cu toate acestea, în speță, dat fiind că dispozițiile dreptului Republicii Cehe invocate de Comisie în cererea introductivă ridică probleme noi, referitoare la conformitatea cerințelor pe care aceste dispoziții le prevăd cu articolul 6 primul paragraf litera (b) din Directiva 2005/36, este necesar să se considere că al doilea motiv trebuie respins ca inadmisibil în măsura în care privește aceste aspecte, întrucât Comisia nu a precizat, ci a modificat în mod substanțial obiectul acestui motiv în stadiul avizului motivat și al cererii introductive.

- 114 Obligația de informare care revine acestui stat membru și care este amintită la punctul 112 din prezenta hotărâre nu poate fi, așadar, invocată în mod valabil de Comisie într-o situație în care aceasta nu și-a respectat obligațiile referitoare la delimitarea obiectului litigiului, astfel cum au fost amintite la punctul 49 din această hotărâre.
- 115 În ceea ce privește partea celui de al doilea motiv referitoare la netranspunerea obligației, care revine prestatorului de servicii, de a informa organismul de securitate socială din statul membru gazdă, guvernul ceh a invocat un motiv de inadmisibilitate întemeiat pe faptul că Comisia a făcut referire la articolul 6 primul paragraf litera (b) din Directiva 2005/36, deși această obligație este prevăzută la articolul 6 al doilea paragraf din aceasta.
- 116 Textul acestei din urmă dispoziții a fost însă amintit încă din stadiul scrisorii de punere în întârziere, astfel încât motivul menționat nu poate fi admis.
- 117 În schimb, o asemenea imprecizie în numerotarea dispoziției de drept al Uniunii citate nu permite să se determine cu ușurință în ce măsură argumentele invocate de Comisie în susținerea încălcării articolului 6 primul paragraf litera (b) din Directiva 2005/36 sunt sau nu invocate în susținerea încălcării articolului 6 al doilea paragraf din această directivă.
- 118 Or, deși obligația prevăzută la articolul 6 al doilea paragraf din Directiva 2005/36, potrivit căreia prestatorul de servicii trebuie să informeze în prealabil organismul prevăzut la articolul 6 primul paragraf litera (b) din această directivă cu privire la prestarea sa de servicii, este legată de scutirea, prevăzută de această din urmă dispoziție, a prestatorului de servicii de înscrierea pe lângă un organism de securitate socială de drept public, nu este mai puțin adevărat că este vorba despre două obligații distincte, a căror încălcare invocată trebuie să reiasă în mod clar din stadiul scrisorii de punere în întârziere, cu atât mai mult cu cât, astfel cum s-a amintit la punctul 110 din prezenta hotărâre, al doilea motiv viza inițial lipsa transpunerii unei astfel de scutiri de înscriere, iar nu pe cea a obligației de informare.
- 119 În aceste condiții, formularea părții celui de al doilea motiv referitoare la netranspunerea obligației, care revine prestatorului de servicii, de a informa organismul de securitate socială din statul membru gazdă este lipsită de coerență și de precizie și trebuie, prin urmare, să fie considerată inadmisibilă.
- 120 În consecință, al doilea motiv trebuie respins ca inadmisibil.

Cu privire la al treilea motiv, întemeiat pe netranspunerea articolului 7 alineatul (3) din Directiva 2005/36

Argumentația părților

- 121 Comisia susține că Republica Cehă nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul articolului 7 alineatul (3) din Directiva 2005/36 prin faptul că nu a transpus, pentru medicii veterinari și arhitecți, posibilitatea de a efectua prestații, în cadrul liberei prestări a serviciilor, cu titlul profesional din statul membru gazdă.
- 122 Comisia arată că, în cazul în care un prestator se deplasează dintr-un stat membru în altul pentru a furniza un serviciu, articolul 7 alineatul (3) din Directiva 2005/36 prevede că acest serviciu este prestat cu titlul profesional din statul membru de stabilire, cu excepția profesiilor reglementate,

- precum cele de medici veterinari și de arhitecți, ale căror titluri de calificare sunt recunoscute automat, serviciul respectiv fiind furnizat în acest caz cu titlul profesional din statul membru gazdă.
- 123 Comisia consideră că dreptul ceh prevede în mod explicit o astfel de normă pentru anumite profesii, dar că nu există nicio dispoziție specifică pentru medicii veterinari, astfel încât ar trebui aplicată norma generală prevăzută la articolul 27 alineatul (2) din Legea privind recunoașterea calificărilor profesionale, potrivit căreia solicitantul care exercită temporar sau ocazional o profesie reglementată în Republica Cehă utilizează titlul profesional din statul membru de origine. Aplicarea acestei dispoziții în cazul medicilor veterinari ar fi, așadar, contrară articolului 7 alineatul (3) din Directiva 2005/36.
- 124 Comisia arată în plus că Legea privind îngrijirile veterinare, în versiunea aplicabilă în speță, invocată de guvernul ceh, nu conține nicio referire la un titlu profesional sau la o prestare de servicii furnizată de medici veterinari din alte state membre și că articolul 59 alineatul (3) din această lege, care se referă la utilizarea unui titlu academic și autorizează utilizarea acestuia din urmă numai în limba statului în care a fost obținut acest titlu, ar putea induce în eroare cu privire la regimul titlului profesional în cauză.
- 125 În ceea ce privește Legea privind Ordinul medicilor veterinari, aceasta nu ar reglementa nici utilizarea unui titlu profesional de către un medic veterinar, iar titlul de „medic veterinar găzduit” la care face referire ar fi în orice caz diferit de cel de „medic veterinar”.
- 126 Comisia susține, prin argumente similare, că același lucru este valabil și pentru arhitecți.
- 127 Astfel, în lipsa unor dispoziții specifice, ar trebui să se aplice norma generală prevăzută la articolul 27 alineatul (2) din Legea privind recunoașterea calificărilor profesionale.
- 128 În ceea ce privește articolul 30c alineatul (2) din Legea privind autorizarea, care privește exercitarea profesiei de arhitect și care prevede că dispozițiile articolului 13 alineatul (1) din această lege, referitoare la utilizarea titlului profesional de „arhitect autorizat”, se aplică „în mod corespunzător” persoanelor găzduite, acesta ar fi redactat în termeni prea imprecizi pentru a permite să se considere că transpune în mod corect articolul 7 alineatul (3) din Directiva 2005/36 în dreptul ceh.
- 129 Comisia amintește că, deși jurisprudența Curții nu impune o preluare formală și textuală a dispozițiilor unei directive cu ocazia transpunerii acesteia din urmă în dreptul național, cerința securității juridice trebuie totuși îndeplinită prin măsuri de transpunere suficient de clare și de precise.
- 130 Împrejurarea că dreptul ceh nu ar ridica „dificultăți în practică”, astfel cum susține guvernul ceh, nu ar fi relevantă pentru a aprecia dacă Directiva 2005/36 este transpusă corect.
- 131 Guvernul ceh susține că al treilea motiv este inadmisibil și în orice caz neîntemeiat.
- 132 În duplică, guvernul ceh arată că argumentele invocate de Comisie în replică justifică înlăturarea celui de al treilea motiv ca inadmisibil, ținând seama de lipsa de precizie a acestuia și de faptul că Comisia și-ar fi schimbat argumentul în acest stadiu al procedurii în măsura în care ea ar aprecia că persoanele găzduite ar fi obligate, în dreptul ceh, să utilizeze titlul profesional de „medic veterinar găzduit” sau de „arhitect autorizat găzduit”.

- 133 Guvernul ceh susține că statele membre nu sunt obligate să preia literal dispozițiile unei directive în ordinea lor juridică și că dreptul său intern nu lasă nicio îndoială cu privire la posibilitatea ca medicii veterinari și arhitecții din alte state membre să utilizeze titlurile profesionale din statul membru gazdă.
- 134 Guvernul ceh arată că Legea privind Ordinul medicilor veterinari califică medicul veterinar originar dintr-un alt stat membru care furnizează temporar sau ocazional prestații pe teritoriul Republicii Cehe drept „medic veterinar găzduit”.
- 135 În ceea ce privește arhitecții, guvernul ceh se referă la articolul 13 din Legea privind autorizarea, care introduce titlul profesional de „arhitect autorizat”. Pe de altă parte, acest guvern amintește că, potrivit articolului 30 alineatul (2) din legea menționată, articolul 13 din aceasta se aplică „în mod corespunzător” persoanelor vizate.
- 136 În practică, legislația cehă nu ar ridica, așadar, „dificultăți”, iar arhitecții „găzduiți” nu ar fi nicidecum împiedicați să utilizeze titlul de „arhitect autorizat”.

Aprecierea Curții

- 137 Cu titlu introductiv, este necesar să se respingă motivul de inadmisibilitate invocat de guvernul ceh, întrucât nu rezultă nicidecum că al treilea motiv ar fi formulat într-un mod prea imprecis sau că conținutul acestuia ar fi modificat de Comisie în stadiul replicii.
- 138 În ceea ce privește analiza celui de al treilea motiv pe fond, articolul 7 din Directiva 2005/36 se referă la situația deplasării unui prestator de servicii. Articolul 7 alineatul (3) din această directivă prevede nu numai că prestația trebuie efectuată cu titlul profesional din statul membru de stabilire dacă există un asemenea titlu în acest stat membru pentru activitatea profesională în cauză, astfel încât să se evite orice confuzie cu titlul profesional din statul membru gazdă, ci și că, prin derogare, prestația trebuie să fie efectuată sub titlul profesional din statul membru gazdă în cazurile prevăzute în titlul III capitolul III din directiva menționată.
- 139 Rezultă că, astfel cum susține Comisia, pentru profesiile care beneficiază de recunoaștere automată în temeiul titlului III capitolul III din Directiva 2005/36, prestația este efectuată cu titlul profesional din statul membru gazdă, cum este în special cazul medicilor veterinari și al arhitecților, având în vedere articolul 21 alineatul (1) din această directivă, care vizează aceste două profesii.
- 140 În ceea ce privește medicii veterinari, articolul 5 alineatul (1) din Legea privind Ordinul medicilor veterinari face referire la cazul unui medic veterinar dintr-un stat membru al Uniunii care intenționează să exercite pe teritoriul Republicii Cehe o activitate de îngrijiri veterinare preventive și curative în mod temporar sau ocazional și desemnează acest medic veterinar ca fiind un „medic veterinar găzduit”. Cu toate acestea, nu rezultă că această dispoziție ar reglementa utilizarea titlului profesional de către un medic veterinar care se deplasează dintr-un stat membru în Republica Cehă pentru a-și exercita acolo activitatea.
- 141 În plus, articolul 27 alineatul (2) din Legea privind recunoașterea calificărilor profesionale prevede, în general, că solicitantul care exercită temporar sau ocazional o profesie reglementată în Republica Cehă utilizează titlul profesional din statul membru de origine în conformitate cu legislația și în limba sau în una dintre limbile oficiale ale acestuia din urmă.

- 142 În consecință, nu rezultă că medicii veterinari care își desfășoară activitatea ocazional sau temporar pe teritoriul Republicii Cehe au dreptul de a utiliza titlul profesional din acest stat membru, astfel cum impune articolul 7 alineatul (3) din Directiva 2005/36.
- 143 Chiar dacă rezultă din jurisprudență că dreptul Uniunii nu impune întotdeauna preluarea formală a prevederilor unei directive într-o dispoziție legală expresă și specifică, nu este mai puțin adevărat că, în cazul în care o dispoziție a acesteia urmărește să confere drepturi particularilor, situația juridică rezultată din aceste drepturi trebuie să fie suficient de precisă și de clară, iar beneficiarii trebuie să fie în măsură să își cunoască drepturile în totalitate și, după caz, să le poată invoca în fața instanțelor naționale (a se vedea în acest sens Hotărârea din 30 noiembrie 2006, Comisia/Luxemburg, C-32/05, EU:C:2006:749, punctul 34 și jurisprudența citată).
- 144 În plus, dispozițiile unei directive trebuie puse în aplicare cu o forță obligatorie incontestabilă, cu specificitatea, precizia și claritatea necesare în vederea satisfacerii cerinței securității juridice (a se vedea în acest sens Hotărârea din 30 iunie 2016, Comisia/Polonia, C-648/13, EU:C:2016:490, punctul 78).
- 145 În speță, articolul 7 alineatul (3) din Directiva 2005/36, care prevede că serviciul este prestat cu titlul profesional din statul membru gazdă în cazurile prevăzute în titlul III capitolul III din această directivă, urmărește să creeze astfel de drepturi pentru profesioniștii în cauză, în special pentru medicii veterinari.
- 146 În consecință, lipsa unei precizări în dreptul național referitoare la utilizarea titlului profesional din Republica Cehă de către medicii veterinari care tocmai și-au exercitat activitatea în mod temporar și ocazional pe teritoriul acesteia, în condițiile în care acest drept prevede regula generală a utilizării titlului din statul membru de stabilire, nu îndeplinește cerințele de precizie și de claritate impuse, în sensul jurisprudenței citate la punctul 143 din prezenta hotărâre.
- 147 Împrejurarea, invocată de Republica Cehă, potrivit căreia, în practică, medicilor veterinari nu li se opun obstacole în calea utilizării titlului profesional din Republica Cehă este, în această privință, lipsită de relevanță.
- 148 Astfel, simple practici administrative, care prin natura lor pot fi modificate în funcție de voința administrației și care sunt lipsite de o publicitate adecvată, nu pot fi considerate o executare valabilă a obligațiilor de transpunere a unei directive (a se vedea în acest sens Hotărârea din 30 iunie 2016, Comisia/Polonia, C-648/13, EU:C:2016:490, punctul 79).
- 149 În ceea ce privește situația arhitecților care se deplasează ca să își exercite activitatea cu titlu temporar și ocazional în Republica Cehă, trebuie arătat că, deși, spre deosebire de medicii veterinari, dreptul ceh prevede dispoziții specifice cu privire la utilizarea titlului profesional în acest stat membru, nici acestea nu par totuși suficient de clare și de precise, în sensul jurisprudenței citate la punctul 143 din prezenta hotărâre.
- 150 Astfel, articolul 30c alineatul (2) din Legea privind autorizarea, care privește exercitarea profesiei de arhitect și care prevede că dispozițiile articolului 13 alineatul (1) din această lege, referitoare la titlul profesional de „arhitect autorizat”, se aplică „în mod corespunzător” persoanelor găzduite prezintă o imprecizie certă în ceea ce privește condițiile în care trebuie aplicată norma respectivă.
- 151 În plus, nici împrejurarea că, în practică, regimul prevăzut în dreptul ceh nu ar ridica dificultăți nu poate să repună în discuție această analiză.

152 Rezultă că trebuie să se constate că Republica Cehă nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul Directivei 2005/36 prin neadoptarea, în conformitate cu articolul 7 alineatul (3) din această directivă, a dispozițiilor necesare pentru ca medicii veterinari și arhitecții să aibă posibilitatea de a efectua prestații, în cadrul liberei prestări a serviciilor, cu titlul profesional din statul membru gazdă.

Cu privire la al patrulea motiv, întemeiat pe netranspunerea articolului 21 alineatul (6) și a articolului 31 alineatul (3) din Directiva 2005/36

Argumentația părților

153 Comisia susține că Republica Cehă nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul articolului 21 alineatul (6) și al articolului 31 alineatul (3) din Directiva 2005/36, prin faptul că a permis în dreptul său intern exercitarea profesiilor „paralele” de asistenți medicali care sunt totuși comparabile, dintre care una ar fi supusă unor cerințe de calificare inferioare celor impuse de Directiva 2005/36.

154 Potrivit Comisiei, dispozițiile acestui drept intern care permit exercitarea profesiilor „paralele” menționate aduc atingere eficacității acestei directive și pot conduce la o deturnare a normelor privind cerințele minime de formare profesională și de recunoaștere automată.

155 Astfel, dreptul ceh ar prevedea profesia de „asistent medical pentru îngrijiri generale”, care corespunde celei de „asistent medical generalist”, prevăzută la articolul 21 alineatul (6) din Directiva 2005/36, și profesia de „asistent medical practician”, pentru care cerințele de formare profesională prevăzute în dreptul ceh ar fi inferioare celor impuse la articolul 31 alineatul (3) din această directivă pentru „asistenții medicali generaliști”.

156 Comisia consideră că, ținând seama nu numai de denumirea lor, ci și de caracterul foarte comparabil al activităților corespunzătoare, existența acestor două profesii „paralele” creează confuzie atât pentru pacienți, cât și pentru persoanele care doresc să exercite profesia de asistent medical.

157 O astfel de situație ar fi contrară obiectivului articolului 54 din Directiva 2005/36, care este acela de a împiedica confuzia între titlurile de calificare obținute în statul membru de origine și cele obținute în statul membru gazdă.

158 Guvernul ceh susține că al patrulea motiv este inadmisibil și în orice caz neîntemeiat.

159 În ceea ce privește admisibilitatea celui de al patrulea motiv, guvernul ceh invocă, mai întâi, un prim motiv de inadmisibilitate întemeiat pe faptul că acest motiv nu ar fi fost menționat în dispozitivul avizului motivat și nici în cel al avizului motivat suplimentar, o astfel de eroare neputând fi îndreptată în raport cu principiile rezultate din Hotărârea din 8 iulie 2010, Comisia/Portugalia (C-171/08, EU:C:2010:412, punctul 28).

160 Guvernul ceh opune, în continuare, un al doilea motiv de inadmisibilitate, întemeiat pe faptul că Comisia ar fi extins obiectul celui de al patrulea motiv în stadiul cererii introductive, întrucât, în cadrul procedurii precontencioase, acest motiv nu privea decât riscul de confuzie dintre denumirea unei profesii de „asistent medical practician” și cea de „asistent medical generalist”, prevăzută de asemenea în dreptul statului membru menționat, această din urmă profesie

corespunzând celei de „asistent medical practician generalist” prevăzută de Directiva 2005/36. Astfel, în opinia sa, motivul menționat nu privea nicidecum problema, ridicată în cererea introductivă, dacă statele membre pot crea două profesii comparabile, dintre care numai una dintre cele două ar intra în domeniul de aplicare al Directivei 2005/36.

- 161 Guvernul ceh precizează că simpla citare a unei dispoziții dintr-o directivă în titlul unui motiv nu înseamnă că Comisia a inclus în acesta toate încălcările posibile ale acestei dispoziții.
- 162 În sfârșit, guvernul ceh opune un al treilea motiv de inadmisibilitate, întemeiat pe faptul că al patrulea motiv nu ar fi fost formulat în mod coerent și precis, în special întrucât, la punctul 115 din cererea introductivă, Comisia sintetizează analiza sa prin simpla referire la denumirea profesiei de „asistent medical practician”.
- 163 Comisia respinge aceste motive de inadmisibilitate.
- 164 În ceea ce privește primul motiv de inadmisibilitate, Comisia arată că obiectivul procedurii precontencioase este de a permite statului membru în cauză să respecte obligațiile care îi revin în temeiul dreptului Uniunii sau să se apere în mod eficient împotriva obiecțiilor formulate, dar că aceasta nu implică o coincidență perfectă între formularea acestor obiecții în dispozitivul avizului motivat și concluziile cererii introductive, cu condiția ca obiectul litigiului, astfel cum este definit acesta din urmă în avizul motivat, să nu fie extins sau modificat.
- 165 Împrejurarea că al patrulea motiv nu a fost menționat în dispozitivul avizului motivat, nici în cel al avizului motivat suplimentar ar rezulta dintr-o „eroare administrativă” care nu ar fi avut efecte în ceea ce privește respectarea de către Republica Cehă a obligațiilor care îi revin în temeiul dreptului Uniunii, nici asupra dreptului la apărare al acestui stat membru.
- 166 În ceea ce privește al doilea și al treilea motiv de inadmisibilitate, Comisia arată că nu a modificat conținutul celui de al patrulea motiv în stadiul cererii introductive, în măsura în care, încă din momentul scrisorii de punere în întârziere, aceasta a vizat articolul 21 alineatul (6), articolul 31 alineatul (3) și articolul 32 din Directiva 2005/36.
- 167 În plus, Comisia susține că a precizat, încă din procedura precontencioasă, că această directivă nu se opunea ca anumite activități ale profesiei de asistent medical să poată fi exercitate și de alte persoane mai puțin calificate, cu condiția să nu existe nicio ambiguitate în ceea ce privește diferitele niveluri de formare și de competență ale profesioniștilor în cauză.
- 168 În sfârșit, în răspunsul lor, autoritățile cehe ar fi invocat diferențele existente între cele două profesii și ar fi înțeles, așadar, perfect că Comisia reproșa coexistența acestor două profesii.
- 169 Pe fond, guvernul ceh susține că al patrulea motiv este în orice caz neîntemeiat.

Aprecierea Curții

- 170 În ceea ce privește motivele de inadmisibilitate invocate de guvernul ceh, trebuie constatat că obiectul celui de al patrulea motiv a fost modificat efectiv în stadiul cererii introductive.

- 171 Astfel, în avizul motivat, al patrulea motiv privea în esență denumirea de „asistent medical practician” acordată de Republica Cehă unei profesii, întrucât această denumire putea fi confundată cu cea, prevăzută de asemenea în dreptul național, de „asistent medical pentru îngrijiri generale”, care ar corespunde profesiei de „asistent medical generalist”, prevăzută la articolul 21 alineatul (6) din Directiva 2005/36.
- 172 În schimb, în cererea introductivă, al patrulea motiv privește în esență problema distinctă a conformității cu Directiva 2005/36 a înseși existenței în dreptul ceh a unei profesii „paralele” cu cea de asistent medical generalist vizată de această directivă, dar supusă unor cerințe de formare mai puțin ridicate decât cele prevăzute la articolul 31 alineatul (3) din directiva menționată pentru această profesie, problemă care implică, în plus, efectuarea unei analize comparative și detaliate a activităților atribuite fiecăreia dintre aceste două profesii în Republica Cehă.
- 173 Procedând astfel, după cum a arătat domnul avocat general la punctul 118 din concluzii, Comisia nu s-a limitat, așadar, la a preciza al patrulea motiv, ci a modificat în mod substanțial obiectul acestuia.
- 174 Împrejurarea, invocată de Comisie, potrivit căreia aceasta din urmă a menționat în cererea introductivă aceleași dispoziții ale Directivei 2005/36 precum cele pe care le menționase în cadrul procedurii precontencioase nu poate repune în discuție această concluzie, întrucât citarea unei dispoziții nu este suficientă pentru a defini în sine motivul invocat de Comisie.
- 175 Prin urmare, al patrulea motiv trebuie respins ca inadmisibil.

Cu privire la al cincilea motiv, întemeiat pe netranspunerea articolului 45 alineatul (2) din Directiva 2005/36

Argumentația părților

- 176 Comisia susține că Republica Cehă nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul articolului 45 alineatul (2) literele (c), (f) și în parte litera (e) din Directiva 2005/36, prin faptul că a condiționat exercitarea în mod independent a anumitor activități de farmacist de o cerință privind „competențe de specialitate” care implică o formare suplimentară.
- 177 Comisia amintește că articolul 45 alineatul (2) din Directiva 2005/36 impune ca statele membre să garanteze farmaciștilor care îndeplinesc condițiile de calificare profesională stabilite la articolul 44 din această directivă accesul la activitățile menționate la articolul 45 alineatul (2) din aceasta, sub rezerva, dacă este cazul, a respectării unei cerințe privind experiența profesională suplimentară.
- 178 Comisia susține că Republica Cehă nu a transpus în mod corect această din urmă dispoziție în ceea ce privește activitățile vizate la articolul 45 alineatul (2) literele (c), (f) și în parte litera (e) din această directivă, în măsura în care dreptul ceh condiționează exercitarea în mod independent a acestor activități de dobândirea unor competențe de specialitate suplimentare, prevăzute la alineatele (7)-(11) ale articolului 11 din Legea nr. 95/2004, care vizează activitățile referitoare la tehnologiile farmaceutice, metodele de laborator și de analiză în materie de sănătate, medicamentele radiofarmaceutice, practica farmaceutică comunitară, farmacia clinică, precum și farmacia de spital.

- 179 Comisia apreciază că, contrar celor susținute de guvernul ceh, activitățile vizate de al cincilea motiv corespund celor vizate la articolul 45 alineatul (2) literele (c), (f) și în parte litera (e) din Directiva 2005/36, acest articol 45 alineatul (2) făcând referire la ansamblul activităților desfășurate în mod tradițional de farmaciști.
- 180 Comisia adaugă că regimul juridic al Republicii Cehe este cu atât mai puțin clar cu cât articolul 12 alineatul (3) litera c) din Legea privind serviciile de sănătate prevede că, în cazul în care sunt prestate servicii de sănătate în domeniul farmaciei sau în domeniul formării specializate a farmaciștilor, este necesară o abilitare pentru exercitarea în mod independent a profesiei de farmacist în cel puțin unul dintre domeniile formării specializate a farmaciștilor.
- 181 Comisia susține că argumentul invocat de guvernul ceh potrivit căruia Directiva 2005/36 nu impune în orice caz ca activitățile menționate la articolul 45 alineatul (2) din aceasta să fie exercitate în mod independent nu poate fi admis, această dispoziție impunând, în opinia sa, dimpotrivă, ca farmaciștii să aibă acces deplin la activitățile în cauză.
- 182 Comisia amintește că natura specifică a profesiilor reglementate prevăzute în titlul III capitolul III din Directiva 2005/36 implică o recunoaștere automată a calificărilor profesionale și că această recunoaștere automată este unul dintre principiile și obiectivele fundamentale ale acestei directive.
- 183 Comisia respinge argumentul invocat de guvernul ceh potrivit căruia formările necesare pentru a obține competențe de specialitate pot în orice caz să fie înlocuite cu o experiență profesională suplimentară, în conformitate cu articolul 45 alineatul (2) din Directiva 2005/36.
- 184 În sfârșit, Comisia adaugă că, deși s-ar considera că articolul 11 alineatele (7)-(11) din Legea nr. 95/2004 nu vizează activitățile menționate la articolul 45 alineatul (2) literele (c), (f) și în parte litera (e) din Directiva 2005/36, nu este mai puțin adevărat că dreptul ceh nu este suficient de clar și de precis cu privire la această chestiune, în măsura în care articolul 12 alineatul (3) litera (c) din Legea privind serviciile de sănătate pare să impună o abilitare de a exercita în mod independent profesia de farmacist în cel puțin un domeniu pentru ca farmaciștii să poată exercita activități, oricare ar fi acestea.
- 185 Guvernul ceh invocă inadmisibilitatea celui de al cincilea motiv.
- 186 Guvernul ceh arată că Comisia nu a indicat în mod coerent și precis pretinsa încălcare a dreptului Uniunii și că nu a identificat în mod clar, în faza precontencioasă, dispozițiile dreptului ceh pe care le consideră contrare articolului 45 alineatul (2) din Directiva 2005/36. În special, în cererea introductivă, Comisia nu ar mai menționa vyhláška č. 187/2009 Sb., o minimálních požadavcích na studijní programy všeobecné lékařství, zubní lékařství, farmacie a na vzdělávací program všeobecné praktické lékařství (Decretul nr. 187/2009 privind cerințele minime pentru programele de studii de medicină generală, stomatologie și programul de formare profesională în medicină generală) (denumit în continuare „Decretul nr. 187/2009”), care era totuși invocat în susținerea celui de al cincilea motiv în scrisoarea de punere în întârziere.
- 187 În plus, guvernul ceh invocă în această privință o extindere a obiectului celui de al cincilea motiv.
- 188 Guvernul ceh susține că nici cererea introductivă însăși nu ar permite să se definească întinderea pretensei neîndepliniri a obligațiilor, în măsura în care vizează uneori articolul 45 alineatul (2) din Directiva 2005/36 în ansamblul său și, uneori, numai literele (c), (f) și (e) ale acestei dispoziții.

- 189 Guvernul ceh adaugă că simpla citare a textului unei dispoziții a unei directive nu este suficientă pentru a expune în mod clar un motiv și că Comisia trebuie să indice, încă din faza precontencioasă, motivele și argumentele concrete pe care se întemeiază analiza sa.
- 190 Comisia respinge aceste motive de inadmisibilitate.
- 191 Comisia susține că, încă din scrisoarea de punere în întârziere, a reproșat Republicii Cehe că nu a transpus în mod suficient de clar și de precis articolul 45 alineatul (2) din Directiva 2005/36 și că a făcut referire la Legea nr. 95/2004 în avizul motivat, ținând seama de observațiile transmise de Republica Cehă cu privire la această scrisoare.
- 192 Comisia arată că Legea nr. 95/2004 a făcut în orice caz obiectul unor discuții încă de la începutul procedurii precontencioase și că este eronat să se susțină că scrisoarea de punere în întârziere făcea referire numai la Decretul nr. 187/2009.
- 193 Comisia adaugă că, în urma observațiilor formulate de Republica Cehă cu privire la scrisoarea de punere în întârziere, a limitat în cele din urmă domeniul de aplicare al celui de al cincilea motiv la articolul 45 alineatul (2) literele (c), (f) și în parte litera (e) din Directiva 2005/36 în avizul motivat și că întinderea acestui motiv nu a fost modificată în cererea introductivă.
- 194 Guvernul ceh susține de asemenea că al cincilea motiv nu este, în orice caz, întemeiat.

Aprecierea Curții

- 195 În ceea ce privește motivele de inadmisibilitate invocate de guvernul ceh, trebuie arătat că, în scrisoarea de punere în întârziere, Comisia a făcut referire la o încălcare a articolului 45 alineatul (2) din Directiva 2005/36, în esență pentru motivul că Decretul nr. 187/2009 „nu transpune[a] deloc” literele (c) și (f), și nici literele (h)-(j) ale articolului 45 alineatul (2) menționat și că decretul respectiv transpunea „în mod incomplet” litera (e) a acestei dispoziții.
- 196 În avizul motivat, Comisia s-a referit, în schimb, la cerințele privind formări specializate prevăzute la articolul 11 din Legea nr. 95/2004 pentru a exercita în mod independent anumite activități de farmacist, prevăzute la articolul 45 alineatul (2) literele (c), (f) și în parte litera (e) din Directiva 2005/36, pentru a susține că aceste cerințe nu sunt conforme cu articolul 45 alineatul (2) menționat.
- 197 În avizul motivat suplimentar, Comisia s-a referit din nou la cerințele menționate, dar pentru a susține că Republica Cehă nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul articolului 45 alineatul (3) din Directiva 2005/36.
- 198 Rezultă că între scrisoarea de punere în întârziere și avizul motivat obiectul celui de al cincilea motiv a fost modificat, ridicând probleme noi, precum cea dacă articolul 45 alineatul (2) din Directiva 2005/36 are vocația de a se aplica în mod exhaustiv ansamblului activităților de farmacist sau dacă această dispoziție permite statelor membre, pentru alte activități decât cele pe care le vizează în mod expres, să impună cerințe suplimentare și, eventual, dacă activitățile supuse cerinței privind competențele de specialitate, prevăzută la articolul 11 alineatele (7)-(11) din Legea nr. 95/2004, intră sau nu sub incidența activităților prevăzute la acest articol 45 alineatul (2) litera (c), (f) și în parte litera (e) din directiva menționată.

- 199 Astfel, aceste întrebări noi privesc aspecte substanțial diferite de cele dacă dispoziția menționată din Directiva 2005/36 a fost transpusă în dreptul ceh.
- 200 Prin urmare, al cincilea motiv trebuie respins ca inadmisibil.

Cu privire la al șaselea motiv, întemeiat pe netranspunerea articolului 45 alineatul (3) din Directiva 2005/36

Argumentația părților

- 201 Comisia susține că Republica Cehă nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul articolului 45 alineatul (3) din Directiva 2005/36, referitor la condițiile în care cerința privind experiența profesională suplimentară este recunoscută farmaciștilor în statul membru gazdă.
- 202 Comisia arată, mai întâi, că articolul 45 alineatul (3) din Directiva 2005/36 trebuie interpretat în lumina articolului 45 alineatul (2) din aceasta, care prevede posibilitatea statelor membre de a impune farmacistului o experiență profesională suplimentară.
- 203 În continuare, Comisia se referă, precum în al cincilea motiv, la articolul 11 din Legea nr. 95/2004, care condiționează, la alineatul (1) litera a), accesul autonom la anumite activități de farmacist de o formare specializată suplimentară sau, la alineatul (1) litera b), de obținerea a ceea ce Republica Cehă ar prezenta ca fiind o „experiență profesională suplimentară”, dar care, în practică, ar presupune finalizarea unui program de formare care nu poate fi urmat decât într-o instituție autorizată care eliberează solicitantului un certificat de absolvire.
- 204 Prin urmare, potrivit Comisiei, cerința referitoare la „formarea suplimentară de specialitate”, prevăzută la acest articol 11 alineatul (1) litera a), nu este conformă cu Directiva 2005/36, pentru aceleași motive precum cele enunțate în cadrul celui de al cincilea motiv.
- 205 În ceea ce privește articolul 11 alineatul (1) litera b) din Legea nr. 95/2004, Comisia consideră că există două posibilități de interpretare a acestei dispoziții.
- 206 Dispoziția menționată ar putea fi interpretată în sensul că instituie un „program de formare alternativ”, în scopul de a obține specializările menționate la articolul 11 alineatul (1) litera a) din Legea nr. 95/2004, care fac obiectul celui de al cincilea motiv, ceea ce ar fi fost de altfel confirmat de Republica Cehă. În această situație, articolul 11 alineatul (1) litera b) din legea menționată ar fi contrar articolului 45 alineatul (2) din Directiva 2005/36 pentru aceleași motive precum cele enunțate în cadrul celui de al cincilea motiv.
- 207 O a doua interpretare posibilă ar fi să se considere că articolul 11 alineatul (1) litera b) din Legea nr. 95/2004 prevede o „cerință privind experiența profesională”, în sensul articolului 45 alineatele (2) și (3) din Directiva 2005/36. Cu toate acestea, în măsura în care dreptul ceh prevede în plus realizarea unui program de formare care nu poate fi efectuat decât într-o instituție autorizată și care trebuie să dea loc unui certificat de absolvire, conținutul acestui articol 11 alineatul (1) litera b) ar depăși ceea ce prevede articolul 45 alineatele (2) și (3) menționat.
- 208 Potrivit Comisiei, articolul 28 din Legea nr. 95/2004, invocat de guvernul ceh coroborat cu articolul 11 alineatul (1) litera b) din aceasta, depășește, așadar, limita unei simple recunoașteri a duratei experienței profesionale.

- 209 Guvernul ceh susține că cerințele în materie de competențe de specialitate ale farmaciștilor prevăzute în dreptul ceh nu intră sub incidența articolului 45 alineatul (2) din Directiva 2005/36 întrucât activitățile în cauză nu sunt cele care intră în domeniul de aplicare al acestei dispoziții și că, în consecință, cerințele menționate nu intră nici sub incidența articolului 45 alineatul (3) din această directivă.
- 210 Guvernul ceh adaugă că nu este necesar de altfel să se transpună această din urmă dispoziție într-un stat membru atunci când acesta nu prevede aplicarea unei „cerințe profesionale suplimentare”, în sensul articolului 45 alineatul (2) din directiva menționată.
- 211 În orice caz, indiferent chiar și de întrebările referitoare la domeniul de aplicare al articolului 45 alineatul (2) din Directiva 2005/36, modul de redactare a articolului 28a alineatul (5) din Legea nr. 95/2004 ar relua literal articolul 45 alineatul (3) din această directivă, care prevede că, „[î]n cazul experienței profesionale suplimentare, în sensul articolului 11 alineatul (1) litera (b) [din Legea nr. 95/2004], ministerul recunoaște automat ca dovadă a calificării obținute atestatul eliberat de autoritățile competente ale statului membru care dovedește că persoana în cauză a desfășurat activitățile respective în statul membru de origine pentru o perioadă egală”.
- 212 În sfârșit, în cazul în care Comisia consideră că sunt posibile mai multe interpretări ale dreptului național, aceasta ar trebui să demonstreze că, în practică, acest drept este aplicat într-un mod contrar dreptului Uniunii.

Aprecierea Curții

- 213 Potrivit articolului 45 alineatul (3) din Directiva 2005/36, „[a]tunci când, într-un stat membru, accesul la una dintre activitățile de farmacist sau exercitarea acesteia este condiționată, în afară de posesia unui titlu de calificare [...] de necesitatea unei experiențe profesionale suplimentare, respectivul stat membru recunoaște ca dovadă suficientă în acest sens un certificat al autorităților competente ale statului membru de origine conform căruia persoana în cauză a exercitat respectivele activități în statul membru de origine pe o perioadă egală”.
- 214 Așa cum a arătat Comisia, articolul 45 alineatul (3) din Directiva 2005/36 trebuie interpretat în lumina articolului 45 alineatul (2) din aceasta, care permite statelor membre să condiționeze accesul la activitățile vizate de această din urmă dispoziție de o „experiență profesională suplimentară”. Astfel, cerința recunoașterii de către statul membru gazdă a experienței profesionale suplimentare obținute în statul membru de origine, prevăzută la acest articol 45 alineatul (3), nu se aplică decât pentru activitățile menționate la articolul 45 alineatul (2) menționat.
- 215 În speță, guvernul ceh se prevalează de articolul 28a alineatul (5) din Legea nr. 95/2004, care prevede că, „[î]n cazul experienței profesionale suplimentare, în sensul articolului 11 alineatul (1) litera b) [din Legea nr. 95/2004], ministerul recunoaște automat ca dovadă a calificării obținute atestatul eliberat de autoritățile competente ale statului membru care dovedește că persoana în cauză a desfășurat activitățile respective în statul membru de origine pentru o perioadă egală”.
- 216 Cu toate acestea, articolul 11 alineatul (1) litera b) din Legea nr. 95/2004 se referă la obținerea unei „experiențe profesionale suplimentare în funcție de programul de formare corespunzător într-o instituție autorizată pentru domeniul de formare specializată corespunzător sau pentru domeniul de experiență profesională suplimentară corespunzător, care îi va elibera solicitantului un certificat de absolvire”.

- 217 Astfel, pentru a stabili dacă articolul 28a alineatul (5) din Legea nr. 95/2004 coroborat cu articolul 11 alineatul (1) litera b) din această lege impune o condiție suplimentară celei referitoare la „experiența profesională suplimentară”, în sensul articolului 45 alineatul (3) din Directiva 2005/36, trebuie să se examineze în prealabil dacă aceste dispoziții ale dreptului ceh privesc activități de farmacist care intră în domeniul de aplicare al articolului 45 alineatul (2) din această directivă. Or, chestiunea menționată face parte din al cincilea motiv, iar acesta din urmă a fost înlăturat ca inadmisibil întrucât, așa cum s-a arătat la punctul 198 din prezenta hotărâre, Comisia a modificat obiectul celui de al cincilea motiv, ridicând probleme noi între scrisoarea de punere în întârziere și avizul motivat. În consecință, în măsura în care, în cursul procedurii precontencioase, dreptul la apărare al Republicii Cehe nu a fost respectat în cadrul celui de al cincilea motiv menționat, Curtea nu este în măsură să efectueze, nici în cadrul celui de al șaselea motiv, o astfel de examinare.
- 218 În consecință, al șaselea motiv trebuie respins ca neîntemeiat.

Cu privire la al șaptelea motiv, întemeiat pe netranspunerea articolului 50 alineatul (1) din Directiva 2005/36 coroborat cu punctul 1 literele (d) și (e) din anexa VII la aceasta

Argumentația părților

- 219 Comisia susține că guvernul ceh nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul articolului 50 alineatul (1) din Directiva 2005/36 coroborat cu punctul 1 literele (d) și (e) din anexa VII la aceasta în ceea ce privește obligația impusă statului membru de origine de a transmite, în termen de maximum două luni, documentele prevăzute de aceste dispoziții și a căror prezentare poate fi impusă solicitantului de statul membru gazdă pentru accesul la o profesie reglementată. Aceste documente se referă la caracterul onorabil, moral, la absența unei situații de faliment a solicitantului sau la dovada că acesta din urmă nu a făcut obiectul unei măsuri de suspendare sau de interdicere a exercitării unei astfel de profesii din cauza unei abateri profesionale grave sau a unei infracțiuni, pe de o parte, și, respectiv, la sănătatea fizică sau psihică a solicitantului, pe de altă parte.
- 220 Comisia susține că dispozițiile dreptului național invocate de autoritățile cehe sunt insuficiente pentru a transpune în mod corect articolul 50 alineatul (1) din Directiva 2005/36 coroborat cu punctul 1 literele (d) și (e) din anexa VII la această directivă.
- 221 În special, articolul 71 alineatele (1) și (3) și articolul 154 din Codul de procedură administrativă, invocate de autoritățile cehe, ar fi prea generale și insuficient de clare și de precise pentru a garanta solicitantului un astfel de drept. În plus, acest articol 154, care privește eliberarea de către administrație a unui atestat sau a unui certificat, nu ar face trimitere în mod explicit la termenul de transmitere prevăzut la articolul 71 menționat, întrucât prevede că acesta din urmă trebuie luat în considerare „în mod corespunzător” și numai dacă aplicarea sa „se dovedește necesară”.
- 222 În ceea ce privește articolul 33 alineatul (1) din Legea privind recunoașterea calificărilor profesionale, care prevede un termen pentru comunicările dintre autoritățile statelor membre, nici acesta nu ar fi suficient de clar și de precis pentru a garanta drepturi persoanelor interesate. În plus, această dispoziție ar permite depășirea termenului de o lună pe care îl prevede, fără limitare în timp.

- 223 Pe de altă parte, dispoziția menționată nu ar privi decât eliberarea de documente între statele membre, în timp ce respectarea termenului de două luni care face obiectul celui de al șaptelea motiv ar privi în principiu relația dintre solicitantul care dorește să exercite o profesie într-un alt stat membru și statul său membru de origine. Comisia arată în această privință că articolul 50 alineatul (1) din Directiva 2005/36 nu menționează expres nicio cooperare administrativă între administrațiile statelor membre cu privire la documentele solicitate, această cooperare nefiind expres prevăzută, în cazul unor îndoieli întemeiate, decât la alineatele (2), (3) și (3a) ale acestui articol. În consecință, Comisia consideră că documentele în cauză trebuie, mai întâi, să fie solicitate de statul membru gazdă direct solicitantului care, în acest scop, trebuie să aibă posibilitatea de a le obține din partea administrațiilor statului membru de origine în termenul de două luni prevăzut în acest sens.
- 224 Comisia amintește că în orice caz, chiar dacă statele membre beneficiază de alegerea formei și a mijloacelor de punere în aplicare a directivelor, este indispensabil ca dreptul național să garanteze efectiv deplina lor aplicare de către administrația națională și ca situația juridică în cauză să fie suficient de clară și de precisă.
- 225 În ceea ce privește argumentele invocate de guvernul ceh în cadrul memoriului în apărare, potrivit cărora documentele respective pot fi obținute pe alte căi în practică, Comisia amintește că aceasta depinde în mare măsură de elementele furnizate de statul membru în cauză pentru a controla transpunerea efectivă a unei directive și că acest stat membru trebuie să îi notifice măsurile adoptate. Or, nimic nu ar fi fost efectuat în legătură cu noile măsuri astfel evocate.
- 226 Comisia arată de asemenea că articolul 63 din Directiva 2005/36 impune statelor membre să facă trimitere la această directivă în dispozițiile adoptate pentru transpunerea sa.
- 227 Comisia deduce de aici că al șaptelea motiv este întemeiat, în pofida observațiilor suplimentare formulate de guvernul ceh.
- 228 În plus și în orice caz, Comisia consideră că, în ceea ce privește dovezile referitoare la caracterul onorabil și la lipsa declarării falimentului la care se referă guvernul ceh în memoriul în apărare, acest guvern nu a demonstrat că toți profesioniștii, în special cei care exercită o profesie în calitate de salariați, sunt înscrși în registrul comerțului, nici că posibilitatea de a solicita documente pe cale electronică ar fi suficientă în sine, în măsura în care nu toate persoanele au în mod necesar posibilitatea materială de a avea acces la acestea.
- 229 Astfel, Comisia apreciază că al șaptelea motiv este întemeiat cel puțin în măsura în care privește documentele menționate la punctul 1 litera (d) din anexa VII la Directiva 2005/36.
- 230 Guvernul ceh invocă inadmisibilitatea celui de al șaptelea motiv, pentru motivul că articolul 50 alineatul (1) din Directiva 2005/36 nu este menționat de Comisie în cererea introductivă și că, în orice caz, această dispoziție nu prevede că autoritățile statului membru de origine trebuie să furnizeze documentele enumerate la punctul 1 literele (d) și (e) din anexa VII la această directivă într-un anumit termen. În duplică, guvernul ceh arată că acest motiv de inadmisibilitate nu se întemeiază pe faptul că Comisia nu a amintit termenii articolului 50 alineatul (1) din Directiva 2005/36, ci pe faptul că această instituție nu explică întinderea încălcării imputate statului membru în temeiul dispoziției menționate, în măsura în care aceasta nu prevede termenul care face obiectul motivului.

- 231 Comisia susține că motivul de inadmisibilitate menționat este lipsit de temei întrucât citarea literală a dispozițiilor dreptului Uniunii a căror încălcare este invocată nu poate constitui o condiție de admisibilitate a unui motiv. În plus, al șaptelea motiv ar face referire la conținutul articolului 50 alineatul (1) din Directiva 2005/36 și ar viza în orice caz și punctul 1 literele (d) și (e) din anexa VII la Directiva 2005/36, care prevede termenul de două luni în discuție în cadrul acestui motiv.
- 232 Cu titlu subsidiar, guvernul ceh apreciază că al șaptelea motiv este neîntemeiat.
- 233 Guvernul ceh arată că punctul 1 literele (d) și (e) din anexa VII la Directiva 2005/36 nu precizează beneficiarul termenului de două luni, și anume persoana căreia autoritatea competentă din statul membru de origine trebuie să îi furnizeze documentele respective în acest termen.
- 234 În orice caz, dreptul ceh ar garanta comunicarea acestor documente în termen de două luni atât în ceea ce privește persoana care a adresat cererea statului membru de origine, cât și autoritatea competentă a statului membru gazdă, în cazul în care aceasta din urmă a transmis cererea respectivă.
- 235 Astfel, atunci când persoana în cauză este cea care solicită eliberarea documentelor menționate autorităților cehe, articolul 154 din Codul de procedură administrativă coroborat cu articolul 71 alineatul (1) și (3) din acest cod ar fi cel care s-ar aplica și ar impune autorității administrative cehe să se pronunțe sau să elibereze un certificat cât mai curând posibil, în termen de 30 de zile cel târziu, care poate fi prelungit cu 30 de zile.
- 236 Pe de altă parte, documentele menționate la punctul 1 litera (d) din anexa VII la Directiva 2005/36, privind caracterul onorabil, moral sau absența unei situații de faliment, ar putea fi de asemenea obținute prin intermediul unui extras din registrul comerțului și ar fi în acest caz, în temeiul dreptului aplicabil, eliberate la cererea persoanei interesate.
- 237 În plus, dovada lipsei suspendării sau a interzicerii exercitării unei activități profesionale ar putea fi făcută prin intermediul unui extras de cazier judiciar, eliberat de asemenea la cererea persoanei interesate.
- 238 Ar exista de asemenea o posibilitate de a obține un extras din registrul comerțului sau un extras de cazier judiciar pe cale electronică, pe portalul administrației publice respective.
- 239 În ceea ce privește documentele prevăzute la punctul 1 litera (e) din anexa VII la Directiva 2005/36, referitoare la documentele justificative referitoare la sănătatea fizică sau psihică a solicitantului, eliberarea acestora ar fi reglementată de zákon č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách (Legea nr. 373/2011 privind serviciile de sănătate specifice). Or, articolul 43 alineatul (1) litera a) din această lege ar impune ca documentul privind expertiza medicală să fie eliberat în termen de 10 zile lucrătoare de la primirea cererii.
- 240 Astfel, atât dreptul administrativ general ceh, cât și dispoziții specifice ale dreptului ceh ar permite să se garanteze că persoana în cauză primește documentele în cauză într-un termen substanțial mai scurt decât cel prevăzut la articolul 50 alineatul (1) din Directiva 2005/36 coroborat cu punctul 1 literele (d) și (e) din anexa VII la aceasta.

- 241 Pe de altă parte, în cazul în care documentele în cauză sunt solicitate direct de către autoritatea competentă a statului membru gazdă autorităților competente ale statului membru de origine, acestea din urmă ar trebui să comunice cât mai curând posibil documentele respective în temeiul articolului 33 alineatul (1) din Legea privind recunoașterea calificărilor profesionale.
- 242 În sfârșit, dispozițiile de drept ceh relevante ar fi suficient de clare și de precise.
- 243 În duplică, guvernul ceh respinge argumentele Comisiei potrivit cărora nu ar fi respectat obligația de a furniza informații clare și precise cu ocazia notificării măsurilor de transpunere și adaugă că încălcarea articolului 63 din Directiva 2005/36 nu face obiectul prezentei proceduri.
- 244 Guvernul ceh precizează de asemenea că, în cazul în care persoanele nu sunt înscrise în registrul național al comerțului, acestea pot de asemenea să demonstreze buna lor reputație și inexistența unei proceduri de faliment în privința lor prin intermediul unui extras din registrul de insolvență, care le este eliberat la cerere la momentul depunerii sale la administratorul acestui registru, la alți prestatori sau pe internet.

Aprecierea Curții

- 245 În primul rând, trebuie respins motivul de inadmisibilitate invocat de guvernul ceh potrivit căruia al șaptelea motiv este imprecis în măsura în care privește articolul 50 alineatul (1) din Directiva 2005/36, întrucât această dispoziție nu prevede termenul de două luni prevăzut pentru transmiterea documentelor în cauză care fac obiectul acestui motiv.
- 246 Astfel, după cum reiese din însăși formularea motivului menționat, dispoziția respectivă trebuie coroborată cu punctul 1 literele (d) și (e) din anexa VII la această directivă, la care de altfel face trimitere în mod explicit pentru stabilirea documentelor și a certificatelor care pot fi cerute solicitantului de statul membru gazdă și care prevede un termen de două luni pentru transmiterea acestor documente și certificate de statul membru de origine.
- 247 În al doilea rând, în ceea ce privește problema dacă termenul respectiv a fost transpus în mod corect în dreptul ceh, din memoriul în apărare reiese că aceasta ar fi situația atât în raport cu normele de drept administrativ general, cât și cu reglementările specifice aplicabile pentru obținerea unor astfel de documente.
- 248 În această privință, trebuie să se constate, cu titlu introductiv, că, contrar celor susținute de guvernul ceh, din termenii și din economia articolului 50 din Directiva 2005/36 rezultă că revine *a priori* în principiu persoanei interesate sarcina de a solicita aceste documente autorităților statului membru de origine.
- 249 Astfel, este necesar să se arate că, spre deosebire de alineatul (1) al articolului 50 din Directiva 2005/36, alineatele (2), (3) și (3a) ale acestui articol vizează în mod explicit situațiile în care informațiile sunt solicitate de statul membru gazdă de la autoritățile competente ale unui alt stat membru.
- 250 În ceea ce privește dispozițiile de drept ceh menționate de guvernul ceh, reiese că, în cazul în care persoana interesată solicită unul dintre documentele menționate la punctul 1 literele (d) și (e) din anexa VII la Directiva 2005/36 de la autoritățile cehe, trebuie să se aplice normele de drept administrativ general, și anume articolul 154 din Codul de procedură administrativă coroborat cu

articolul 71 alineatele (1) și (3) din acest cod, care impune administrației să ia o decizie „cât mai curând posibil” și, în caz contrar, în termen de cel mult 30 de zile de la inițierea unei proceduri, la care se poate adăuga un termen suplimentar în anumite împrejurări.

- 251 Cu toate acestea, Comisia susține în mod întemeiat caracterul imprecis al acestor dispoziții.
- 252 Astfel, dacă o asemenea cerere este transmisă, articolul 154 din Codul de procedură administrativă prevede că dispozițiile articolului 71 din acest cod trebuie urmate „în mod corespunzător” și „în cazul în care aplicarea lor se dovedește necesară”, ceea ce caracterizează o anumită incertitudine cu privire la condițiile de aplicare a termenului prevăzut la acest articol 71.
- 253 Rezultă că aceste dispoziții nu par să fi transpus în mod suficient de clar și de precis cerința termenului de două luni care se impune autorităților competente ale statului membru de origine în cazul în care o persoană solicită unul dintre documentele menționate la punctul 1 literele (d) și (e) din anexa VII la Directiva 2005/36.
- 254 Cu toate acestea, în memoriul în apărare, guvernul ceh invocă de asemenea aplicarea altor măsuri și norme de drept național și în special faptul că persoana interesată are posibilitatea de a obține documentul care atestă caracterul său onorabil, moral sau absența situației sale de faliment, prevăzut la punctul 1 litera (d) din anexa VII la Directiva 2005/36, solicitând un extras din registrul național al comerțului sau un extras de cazier judiciar, un astfel de document trebuind să fie eliberat la cerere sau obținut online. Guvernul respectiv explică în această privință că autoritățile naționale competente eliberează documentul în cauză la momentul depunerii cererii și că, în cazul unei cereri online, persoana interesată poate descărca direct acest document.
- 255 În ceea ce privește documentul referitor la sănătatea fizică sau psihică a solicitantului, menționat la punctul 1 litera (e) din anexa VII la această directivă, guvernul ceh se raportează la Legea nr. 373/2011 privind serviciile de sănătate specifice, al cărei articol 43 alineatul (1) litera (a) ar prevedea eliberarea unei expertize medicale în termen de 10 zile lucrătoare de la primirea cererii prezentate.
- 256 Comisia arată că aceste dispoziții ale dreptului național constituie măsuri de transpunere care nu au fost notificate de Republica Cehă, astfel încât guvernul ceh nu ar putea să le invoce. Aceasta adaugă că articolul 63 din Directiva 2005/36 impune de asemenea statelor membre să facă trimitere la această directivă în dispozițiile de transpunere a acesteia.
- 257 Comisia susține de asemenea, pe de o parte, că persoanele salariate nu sunt înscrise în registrul comerțului și, pe de altă parte, că posibilitatea de a solicita documente pe cale electronică este insuficientă întrucât nu toată lumea are acces la aceasta.
- 258 Guvernul ceh răspunde că informațiile în cauză pot fi furnizate prin intermediul altor sisteme de informare a publicului și că accesul la internet nu este singurul mijloc de a le procura.
- 259 În ceea ce privește aceste noi argumente, trebuie amintit mai întâi că, în temeiul articolului 4 alineatul (3) TUE, statele membre sunt obligate să faciliteze Comisiei îndeplinirea misiunii sale, care constă, potrivit articolului 17 alineatul (1) TUE, mai ales în a veghea la aplicarea dispozițiilor Tratatului FUE și a dispozițiilor adoptate de instituții în temeiul acestuia. În special, trebuie să se țină cont de faptul că, pentru a verifica aplicarea corectă în practică a dispozițiilor naționale destinate să asigure punerea în aplicare efectivă a unei directive, Comisia, care nu dispune de

puteri proprii de investigare în materie, se bazează în mare măsură pe elementele furnizate de eventuali petenți, precum și de statul membru în cauză [Hotărârea din 2 septembrie 2021, Comisia/Suedia (Stații de epurare), C-22/20, EU:C:2021:669, punctul 144].

- 260 Cu toate acestea, potrivit unei jurisprudențe constante privind sarcina probei în cadrul unei proceduri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor în temeiul articolului 258 TFUE, revine Comisiei sarcina de a dovedi existența pretensei neîndepliniri a obligațiilor. Comisia este cea care trebuie să prezinte Curții elementele necesare pentru ca aceasta să verifice existența neîndeplinirii obligațiilor, fără a se putea întemeia pe o simplă prezumție [Hotărârea din 2 septembrie 2021, Comisia/Suedia (Stații de epurare), C-22/20, EU:C:2021:669, punctul 143 și jurisprudența citată].
- 261 Or, în speță, argumentele invocate de Comisie în cadrul replicii sale nu permit să se stabilească în mod suficient motivele pentru care măsurile și normele dreptului național, invocate de guvernul ceh în stadiul memoriului în apărare, din care reiese că erau aplicabile înainte de expirarea termenului stabilit în avizul motivat, nu ar fi suficiente pentru transpunerea corectă a termenului de două luni prevăzut pentru furnizarea documentelor menționate la punctul 1 literele (d) și (e) din anexa VII la Directiva 2005/36.
- 262 În consecință, al șaptelea motiv trebuie respins ca neîntemeiat.

Cu privire la al optulea motiv, întemeiat pe netranspunerea articolului 51 alineatul (1) din Directiva 2005/36

Argumentația părților

- 263 Comisia arată că Republica Cehă nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul articolului 51 alineatul (1) din Directiva 2005/36, întrucât prevede că autoritatea competentă a statului membru gazdă dispune de un termen de o lună pentru a confirma primirea cererii de recunoaștere a calificărilor profesionale și pentru a informa, dacă este cazul, solicitantul cu privire la lipsa vreunui document.
- 264 Comisia consideră că transpunerea articolului 51 alineatul (1) din Directiva 2005/36 în dreptul ceh nu este suficient de clară și de precisă.
- 265 În special, articolul 45 alineatul (2) din Codul de procedură administrativă nu ar acorda solicitantului un drept specific pentru a obține, într-un termen stabilit, informațiile privind eventualele documente lipsă.
- 266 Articolul 47 alineatul (1) din acest cod ar prevedea numai o obligație de a informa persoana interesată cu privire la inițierea procedurii care a urmat cererii sale „cât mai curând posibil”.
- 267 În ceea ce privește articolul 71 alineatele (1) și (3) din codul menționat, acesta ar autoriza autoritatea administrativă în cauză să ia decizia după expirarea termenului de o lună pe care îl prevede.
- 268 Guvernul ceh susține că al optulea motiv nu este întemeiat, în măsura în care dreptul ceh prevede obligația de a informa persoana interesată cu privire la inițierea procedurii în termen de o lună și obligația de a confirma primirea dosarului, în conformitate cu articolul 51 alineatul (1) din Directiva 2005/36.

- 269 Guvernul ceh arată că, în temeiul articolului 47 alineatul (1) din Codul de procedură administrativă, autoritatea administrativă în cauză este obligată să informeze „cât mai curând posibil” toate părțile la procedură cu privire la cererea de inițiere a acesteia din urmă, ceea ce ar însemna că, în practică, „termenul” respectiv nu ar fi decât de câteva zile, astfel cum ar fi confirmat instanțele cehe.
- 270 În ceea ce privește informația referitoare la documentele lipsă, guvernul ceh adaugă că, în temeiul articolului 45 alineatul (2) din Codul de procedură administrativă, autoritatea administrativă în cauză ajută solicitantul să remedieze eventualele insuficiențe ale cererii sale și îi acordă în acest scop un termen rezonabil.
- 271 Guvernul ceh arată de asemenea că articolul 6 alineatul (1) din Codul de procedură administrativă ar impune acestei autorități administrative să soluționeze cauza respectivă „fără întârzieri nejustificate”.
- 272 În plus, guvernul ceh arată că, potrivit articolului 71 alineatele (1) și (3) din Codul de procedură administrativă, autoritatea administrativă menționată este obligată să ia o decizie „cât mai curând posibil” sau, în cazul în care acest lucru nu este posibil, „în termen de 30 de zile”.
- 273 Astfel, guvernul ceh consideră că din economia Codului de procedură administrativă rezultă că solicitantul trebuie să fie informat cu privire la eventualele insuficiențe ale cererii sale cu mult timp înainte ca termenul de o lună stabilit la articolul 50 alineatul (1) din Directiva 2005/36 să fi expirat.
- 274 Guvernul ceh adaugă că, contrar celor susținute de Comisie, dispozițiile naționale cu privire la acest subiect sunt clare și conforme cu această directivă și că revine, în orice caz, acestei instituții sarcina de a demonstra că, în practică, dreptul ceh este aplicat în mod contrar dreptului Uniunii.
- 275 Guvernul ceh amintește de asemenea că un stat membru nu este obligat să preia în mod expres dispozițiile unei directive în ordinea sa juridică națională pentru a o transpune corect și că un context juridic general poate fi suficient.
- 276 În sfârșit, guvernul ceh arată că nu a avut cunoștință de existența unor dificultăți în practică în această privință.

Aprecierea Curții

- 277 Articolul 51 alineatul (1) din Directiva 2005/36 impune autorității competente a statului membru gazdă un termen de o lună pentru a confirma primirea cererii de recunoaștere a calificărilor profesionale și pentru a informa solicitantul cu privire la eventualele lacune ale acesteia.
- 278 Or, dispozițiile legislative invocate de guvernul ceh nu prevăd nimic în acest sens.
- 279 În special, în ceea ce privește normele de drept administrativ general invocate de guvernul ceh, trebuie să se constate că articolul 71 din Codul de procedură administrativă, în temeiul căruia administrația cehă trebuie să ia o decizie „cât mai curând posibil” și cel târziu în termen de 30 de zile de la depunerea unei cereri, la care se poate adăuga un termen suplimentar în anumite împrejurări, nu transpune obligațiile care rezultă din articolul 51 alineatul (1) din Directiva

2005/36, întrucât nu face referire la obligația de a confirma primirea cererii și nici la obligația de a indica eventualele documente lipsă. În plus și în orice caz, acest articol 71 permite administrației să se pronunțe cu privire la o cerere într-un termen care poate depăși o lună.

- 280 În ceea ce privește articolul 45 alineatul (2) din Codul de procedură administrativă, în temeiul căruia autoritatea administrativă trebuie să ajute solicitantul să remedieze deficiențele cererii sale și să îi acorde un „termen rezonabil” în acest scop, nici acesta nu poate fi suficient pentru a transpune pe deplin cerințele precise ale articolului 51 alineatul (1) din Directiva 2005/36 în această privință.
- 281 Același lucru este valabil în ceea ce privește articolul 6 alineatul (1) din Codul de procedură administrativă, în temeiul căruia administrația trebuie să soluționeze o cerere „fără întârzieri nejustificate”, și articolul 47 alineatul (1) din acest cod, în temeiul căruia autoritatea administrativă trebuie să informeze „cât mai curând posibil” despre inițierea unei proceduri „toți participanții” despre care are cunoștință, în măsura în care nici aceste dispoziții nu corespund cerințelor precise prevăzute la articolul 51 alineatul (1) din Directiva 2005/36.
- 282 În sfârșit, argumentul guvernului ceh potrivit căruia dreptul ceh nu ridică dificultăți în practică nu poate compensa, după cum s-a arătat la punctul 148 din prezenta hotărâre, lipsa transpunerii suficient de clare și de precise astfel constatate.
- 283 În consecință, este necesar să se constate că Republica Cehă nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul Directivei 2005/36 prin neadoptarea, în conformitate cu articolul 51 alineatul (1) din această directivă, a dispozițiilor necesare pentru ca autoritatea competentă a statului membru gazdă să dispună de un termen de o lună pentru a confirma primirea cererii de recunoaștere a calificărilor profesionale și pentru a informa, după caz, solicitantul cu privire la lipsa vreunui document.
- 284 Având în vedere ansamblul considerațiilor care precedă, trebuie să se constate că Republica Cehă nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul Directivei 2005/36 prin neadoptarea:
- în conformitate cu articolul 3 alineatul (1) literele (g) și (h) din Directiva 2005/36, a dispozițiilor necesare pentru ca autoritățile competente ale statului membru gazdă să stabilească statutul persoanelor care efectuează un stagiul de adaptare sau care doresc să se pregătească pentru o probă de aptitudini;
  - în conformitate cu articolul 7 alineatul (3) din Directiva 2005/36, a dispozițiilor necesare pentru ca medicii veterinari și arhitecții să aibă posibilitatea de a efectua prestații, în cadrul liberei prestări a serviciilor, cu titlul profesional din statul membru gazdă;
  - în conformitate cu articolul 51 alineatul (1) din Directiva 2005/36, a dispozițiilor necesare pentru ca autoritatea competentă a statului membru gazdă să dispună de un termen de o lună pentru a confirma primirea cererii de recunoaștere a calificărilor profesionale și pentru a informa, dacă este cazul, solicitantul cu privire la lipsa oricărui document.

Cu privire la cheltuielile de judecată

285 Potrivit articolului 138 alineatul (3) din Regulamentul de procedură al Curții, aceasta poate să repartizeze cheltuielile de judecată sau poate decide ca fiecare parte să suporte propriile cheltuieli de judecată în cazul în care părțile cad în pretenții cu privire la unul sau la mai multe capete de cerere. Având în vedere că acțiunea formulată de Comisie este admisă numai în parte, se impune să se decidă ca fiecare parte să suporte propriile cheltuieli de judecată.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a patra) declară și hotărăște:

1) Republica Cehă nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul Directivei 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 septembrie 2005 privind recunoașterea calificărilor profesionale, astfel cum a fost modificată prin Directiva 2013/55/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 20 noiembrie 2013, prin neadoptarea:

- în conformitate cu articolul 3 alineatul (1) literele (g) și (h) din Directiva 2005/36, astfel cum a fost modificată, a dispozițiilor necesare pentru ca autoritățile competente ale statului membru gazdă să stabilească statutul persoanelor care efectuează un stagiu de adaptare sau care doresc să se pregătească pentru o probă de aptitudini;
- în conformitate cu articolul 7 alineatul (3) din Directiva 2005/36, astfel cum a fost modificată, a dispozițiilor necesare pentru ca medicii veterinari și arhitecții să aibă posibilitatea de a efectua prestații, în cadrul liberei prestări a serviciilor, cu titlul profesional din statul membru gazdă;
- în conformitate cu articolul 51 alineatul (1) din Directiva 2005/36, astfel cum a fost modificată, a dispozițiilor necesare pentru ca autoritatea competentă a statului membru gazdă să dispună de un termen de o lună pentru a confirma primirea cererii de recunoaștere a calificărilor profesionale și pentru a informa, dacă este cazul, solicitantul cu privire la lipsa vreunui document.

2) Respinge în rest acțiunea.

3) Comisia Europeană și Republica Cehă suportă propriile cheltuieli de judecată.

Semnături